

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Norveška vztraja v borbi

Nemci gospodarji na južnem Norveškem

Kakor smo že parkrat poročali, so izkrcali Nemci svoje čete v norveškem glavnem mestu Oslo in vseh važnejših pristaniščih, kakor: Kristiansund, Stavanger, Bergen, Trondhjem in Narvik. Istočasno z izkrcavanjem so se polastili tudi vseh glavnih norveških obmorskih letališč in jih pretvorili v važna oporišča za svoja številna letala. Dasi so jim zavezniki precej onemogočili zalaganje izkrcanih čet z vojnimi potrebščinami, živžem in ojačenji, so vendar stalno okrepčevali zasedene norveške postojanke s pomočjo letal in manjših prevoznih ladij.

Tudi zaveznikom je uspelo izkrcanje v manjših ter težje dostopnih lukah in zalivih, kakor: Alesund, Andalsnes in Namsos. Iz teh oporišč so začeli prodirati proti nemškim četam, katere so po stalnih ojačenjih napredovale s pomočjo letal in motoriziranih oddelkov iz Osla proti severu s ciljem, da izvojujejo zvezo svoje glavne armade z oddelki, kateri so zasedali srednjo Norveško iz zgoraj omenjenih glavnih norveških pristanišč. Nemcem je uspelo po srditih bojih z zavezniškimi četami, da so se njihove iz Osla napredujoče čete združile z onimi, ki so bile na pohodu iz Bergena in Trondhjema. To združenje je onemogočilo odločilno bitko pri Trondhjemu, katera je bila napovedana med zavezniškimi četami in Nemci. Združitev nemških oddelkov iz raznih oporišč je ogrožalo zaveznike, ki so se odločili v zadnjem trenutku za umik iz vse južne Norveške.

Sredi minulega tedna so se zavezniki srečno izmuznili iz zajetja od strani Nemcev in so se vkrcali brez vsakih izgub pri Namsosu. Vkrčavanje je pričelo 1. maja zvečer in je bilo končano 5. maja zjutraj. Med vkrčavanjem nemška letala niso bombardirala zavezniških prevozov. Norveške čete so krile do zadnjega vkrčavanje in odbijale vse nemške navale.

Nekaj norveških čet je po umiku zaveznikov iz južne Norveške ostalo tam in so prišle v zelo neprijeten položaj, ker se niso mogle nikamor umakniti. Bile so obkoljene od vseh strani, zato jim ni preostalo drugega, kot da so položile orožje in se vdale.

Iz juga Norveške umaknjene zavezniške čete so bile prepeljane na sever proti Narviku, kjer bo sedaj težišče vseh vojnih gibanj,

in kamor lahko pošiljajo Nemci svojim tamšnjim okrog 4000 mož brojčim oddelkom oskrbo in ojačenja le po zraku.

V pokrajini okrog Narvika pa prav sedaj vlada zelo slabo vreme s snežnimi viharji, kar zelo ovira letalsko delovanje. Vojskovanje je omogočeno le smučarjem in še tem radi visokega gorovja le v omejenem obsegu.

Angleški ministrski predsednik o umiku

Umik zaveznikov iz južne Norveške je zadel na ostro obsodbo v Londonu in Parizu. Ministrski predsednik Chamberlain je dal dne 2. maja v parlamentu izjavo o položaju po umiku na Norveškem z naslednjimi besedami: »Naša vojska se je borila na južnem Norveškem z velikimi težavami, predvsem zaradi dejstva, da so bila vsa važnejša letališča v sovražnih rokah, tako da nismo imeli možnosti, da bi bili udejstvovanje nemškega letalstva uspešno odbili. Nemci so s svojim znanim preziranjem smrtne nevarnosti tudi

za lastne ljudi pošiljali lahko večja ojačenja na Norveško kakor mi. V to svrha imajo na razpolago tudi boljše luke kakor mi. Zato smo se odločili, da prizadevanja naše vojske za zavzetje Trondhjema z juga niso mogoča ter smo odredili, da umaknemo čete s tega ozemlja in jih porabimo drugod. S pomočjo odličnega sodelovanja naše mornarice kakor tudi po zaslugi poveljnika angleške vojske v tem odseku, generala Pageta, ter po zaslugi spretnosti naših čet so se vse naše čete pred nosom nemških letališč spet vkrcale, ne da bi bile izgubile pri tem tudi samo enega moža.

Števila žrtev vseh dosedanjih bojov na Norveškem ne morem povedati. Mislim pa, da nismo imeli velikih izgub. Zaključek po treh tednih vojne je: čeprav smo opustili misel na zavzetje Trondhjema, je vendar premoč v ravnotežju sil na Norveškem trenutno na zavezniški strani. Nemčiji se na Norveškem ni posrečil tak sprehod kakor na Danskem. Hitler nemški pohod je bil preprečen s pogumnim odporom norveškega naroda in s prizadevanjem zaveznikov. Nemci so imeli velike izgube tako na morju kakor tudi na kopnem in v zraku. Norveška pa kljub temu ni bila zavzeta in dovoz železne rude preko Narvika v Nemčijo je za doglede čas ustavljen.

Doslej je Nemčija v norveških bojih izgubila dve oklopnici, ki sta bili poškodovani, potopljene pa so bile tri do štiri križarke, 11 rušilcev, pet podmornic in 30 prevoznih ladij. Pri tem je izgubilo življenje več tisoč nemških mornarjev in vojakov. Deset nadaljnjih nemških prevoznih ladij je bilo torpediranih ter so se verjetno prav tako potopile. Tako je izgubila Nemčija skupno nad 60 ladij. V istem času so bile naše izgube naslednje: štirje rušilci, tri podmornice, ena manjša ladja (Bittons s 1190 tonami), pet ribiških ladij. Pet drugih bojnih ladij je bilo poškodovanih od nemških letal, neka tovorna ladja je bila torpedirana.

Norveška proti premirju z Nemčijo

Norveško vojno ministrstvo je razglasilo 4. maja, da sta se vrhovni poveljnik norveške armade ter njegov generalni štab vkrcala na neko angleško ladjo, ki je odplula v neznano smer. Norveški kralj Haakon je še vedno na norveškem ozemlju.

Norveški zunanji minister Koht je imel po londonskem radiu 6. maja govor, v katerem je poudarjal nadaljevanje odpora Norvežanov z besedami: »Nemški vpad na Norveško bo zabeležen v zgodovini kot eno najtežjih zlih dejanj. Naša vojska in mornarica nista bili pripravljeni na zavraten napad. Toda mornarica kakor vojska sta nudili odpor in vsa čast jima. Pa tudi sedaj je naša vojska gospodar velikega dela države ter se pokori kralju in zakoniti narodni vladi. Norvežani naj ne bodo nestrpni. Pomislijo naj na zahtodne sile, v katerih časti je, da bodo osvobodile Norveško od zasedbe Nemcev. Prepričan sem, da bodo storili zavezniki vse in tudi dosegli ta cilj.«

Duh od zgoraj

Kruta vojna, ki je izbruhnila pred osmimi meseci, je povzročila nepopisno gorje in škode brez števila. To je šiba, ki tepe ne samo vojskujoče se države, marveč tudi druge narode z rastočimi nevarnostmi, ki groze več ali manj vsem evropskim narodom. Sredi vojne vihre stoji razmišljajoči človeški duh, ki se trudi razvozljati vzrok in smisel sedanje vojne. Določnega, povsem zadovoljivega odgovora na to vprašanje ne more dati, ker ne more prodreti v tajnosti božje previdnosti. Toliko pa more v pojasnilo ugotoviti, da je to zlo zakrivila zloraba človeške volje. Sv. Jakobom bi mogli nasloviti na ljudi sedanjosti vprašanje: »Od kod boji in od kod prepripi med vami? Ali ne od tod: iz vašega poželenja, ki se vojskuje v vaših udih? Poželite, pa nimate. Ubijate in se trudite, pa ne morete dobiti. Borite se in se vojskujete, pa nimate.« (Jak 4, 1. 2.)

Povsod vlada pomanjkanje vere. V nekaterih državah je zavladovalo popolno brezboštvo in poganstvo. Ljudje se nočejo pokoriti Bogu in njegovim zapovedim. Mesto npravstvenega, iz Boga izvirajočega reda hočejo postaviti svoj red, ki je zasnovan na pravicah človeka in naroda. Toda iz teh »nemimljivih« in »neoskrunljivih« človeških pravic se je razvilo tlačenje in izkoriščanje ljudi, kakor ga ni bilo nikdar na svetu. Iz splošnega človekoljubja se je razvilo smrtno sovraštvo med narodi in ledenomrzla sebičnost in poželjivost. Kultura in omika se je sprevrgla v brezsrčnost in surovost, ki ji ni primere. Neomejna svoboda se je izmaličila v nečuvstvo suženjstvo držav in narodov. Brezmejne razvojne možnosti, o katerih je prej sanjal svet brez Boga, so dovedle do sedanje vojne. Tolikokrat obljubljena in napovedanovana sreča je dozorela v bedo in

stisko, kri in solze. Uresničuje se znana beseda sv. pisma: »Pravičnost povzdigne narod; greh pa naredi ljudstva nesrečna.« (Preg 14, 34.)

Takšna je sodba Svetega Duha, ki je početnik naše vere. V duhu te vere nam tudi vzide spoznanje o smislu tako velike nesreče, kakor je vojna. Vojna je gigantsko uničevanje in rušenje. Toda iz razvalin vzraste novo življenje. Tudi na duhovnem in moralnem področju se pričakuje prepotrebna obnova. Kako dolgo bo še trajalo, da se bodo ljudstva vzdramila iz dosedanje omotice in bodo narodi spoznali, da je njihova dosedanja pot bila zgrešena? To sam Bog ve, ki drži svet na svojih dlaneh in nosi v svojih rokah usodo narodov. Bog je svet ustvaril ne v 24 urah in ne v enem tednu po človeškem časovnem merilu, marveč v prav dolgem razdobju. Tudi za preustvaritev in preureditev moralnega sveta: ljudi in narodov, je potrebna daljša doba. Dozdeva se, da svetovna vojna (1914—1918) v to svrhu ni zadostovala. Človeštvo je moralo v novo težko preizkušnjo. Najboljši Tolažnik, kakor Cerkev proslavlja Sv. Duha v spevu o binkoštnih praznikih, nam narekuje upanje, da bo iz morja krvi, solz in trpljenja vzniknil nov svet, ki bo v njem vladala pravičnost za vse: za poedince in vse narode, velike, male in najmanjše, in bo medsebojne odnose oplemenitila in utrdila ljubezen.

Binkoštni prazniki objasnjujejo in očitujejo delovanje Sv. Duha v svetu, v Cerkvi in v posameznih ljudeh. Sonce se zrcali v valovih morja prav tako, kakor v mali rosi kapljici, ki se drži spomladne cvetke. Tako se tudi Sv. Duh, nebeško sonce, zrcali v veliki Cerkvi božji in tudi v srcih posameznih vernikov. Iz

njega izvira, kakor poudarja Cerkev v binkoštnem spevu, luč za srca, tolažba za dušo, okrepičilo v življenju, mir v napornem delu, okrepitev v vročem boju, uteha v trpljenju. Duh od zgoraj, kako ožarja s svojo milostjo brigo in delo očeta, ki v težkih današnjih prilikah z velikim naporom oskrbuje svojo družino s tem, kar ji je potrebno za prehrano in obleko. Tudi mati potrebuje milostne pomoči od zgoraj. Težak je njen poklic. Od nje je v največji meri odvisno, da sveti ogenj religije ne ugasne na domačem ognjišču. Darov Sv. Duha je zlasti potrebna mladina, da se reši velikih sodobnih nevarnosti zmot, laži, zapekljanja in pohujševanja, da usmeri svoje korake v pravo življenjsko pot, na kateri ne raste samo po telesu, marveč se tudi učvrščuje v duhu in napreduje v srcu in volji.

Lepo je sonce, če z nebesnega svoda pošilja svojo zlato luč na njive in livade. V temne kote gozda pa njegova luč ne more prodreti. Tako je tudi z Duhom od zgoraj, ki je »luč naših src«. Kakor v žaru sonca v vinogradu zažari grozd, vzcveti lilija in roža razširi svoj vonj, tako pod vplivom razsvetljujočih in ogrevajočih žarkov luči z nebes vzcveti ter se okrepi krepost mladine, ljubezen matere in moč očeta. Žal ne more ta luč prodreti v srca vseh. Mnogo jih je, ki ne slišijo angelskega speva o božičnih praznikih, ne zmagovalno-veličastne velikonočne Aleluje, ne prijazno vabečih binkoštnih zvonov. Kako drugačno bi bilo njihovo življenje, če bi se dali voditi od božjega duha ter krepiti od božje moči. Življenjska pot je osobito v sedanjem času prav težka, in mnogo jih je, ki so na njej že opešali, drugim pa ta nevarnost preti. Naj bi vsi postali deležni nebeskega daru moči!

Narodno gospodarstvo in narodna zavednost

Malo je narodov, ki bi bili izpostavljeni tako težkim preizkušnjam kot slovenski narod. Posebno v današnjih časih se znova in z vso ostrino postavlja vprašanje njegove nadaljnje usode, njegovega obstanka. Sedanjost namreč ni naklonjena načelu narodne samoodločbe in zato je usoda manjših narodov negotova. Da pa bomo v teh težkih časih vzdržali, je potrebno bolj kot kdaj koli prej skrbeti za dvig narodne zavednosti, ki pa mora sloneti na močnem in dobro vodenem narodnem gospodarstvu.

Kjer dobro — tam domovina?

Vzrok, da vzgoja k narodni zavednosti ni šla vzporedno z narodnim gospodarstvom, na katerega bi se bila morala naslanjati, je v liberalnem nauku, ki je učil, da kjer je dobro, tam je domovina. S tem naukom, ki je sad francoske revolucije (1789), je prekrvavljeno vse današnje javno in zasebno življenje. Sporedno z liberalnim naukom gre komunistični nauk, ki postavlja za vir vsega le delo. Geslo komunistov je sledeče: Kaj me briga domovina, glavno je, da imam kruh in delo. Ta gesla so danes povsod na dnevnem redu, vsakemu stoje pred očmi kot varljiva vaba, kot podobe iz sanj. Posledica tega je, da se iz dneva v dan veča število onih, ki dajo, ali so vsaj pripravljeni dati za posvetno dobro življenje, svojo narodnost, vero in vse, kar je lepega in dobrega.

Kakšne so posledice tega mišljenja?

V Italiji in Nemčiji sta Mussolini in Hitler miselnost ljudi za dobrim, udobnim življenjem, ni imelo prave domovinske podlage, združila z močno narodno zavednostjo. Posebno v Nemčiji so poudarjali, da bo Nemcem le tedaj dobro šlo, če bodo narodno za-

vedni, če bodo držali skupaj, kajti v skupnosti, kateri se je treba podrediti, bodo močni dovolj,

Močan si, o slovenski narod! Tisoč in pet sto let krvaviš, izkruvavel nisi! Narod-mehkužnik bi dušo izdihnil — ti pa, tisočkrat ranjen, komaj zmaješ z ramami... Trdna je moja vera, da napoči zarja tistega dne, ko naša kultura ne bo več krizantema siromakova, temveč bogastvo bogatega. Že slutim zarjo tistega dne (Ivan Cankar.)

Dr. Jože Jeraj v knjigi »Slovenci in Jugoslavija«, ki se dobi za 2 din v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila.

V svobodi je še marsikatero ljudstvo mislilo, da mu bo v okviru velikih narodov možen vsaj boljši gospodarski obstoj, če bodo že morda v narodnostnem oziru na slabšem. Toda ostala se je neizpodbitna resnica, da je

domače narodno gospodarstvo zlata vredno, pa čeprav je skromno. Ljudstva, ki so v današnjih časih izkusila na lastni koži zaščito tujih, velikih narodov, so sprevidela, da igrajo — predvsem kar se tiče gospodarskega življenja — podrejeno, neodločujočo vlogo in da se jim — kar se tiče gospodarskega življenja in uživanja dobrot, po katerih so hrepenela — godi tisočkrat slabše, kot se jim je godilo prej v okviru domačega, čeprav skromnega gospodarskega življenja.

Zadovoljni bodimo s tem, kar imamo!

Na zgledu drugih lahko Slovenci vidimo, kako je, če človek pri tujcu išče to, kar si na lastni zemlji in v skupnosti z lastnimi

brati po jeziku in veri ni znal ustvariti. Vsi taki so doslej izgubili še to, kar so imeli prej. Zato bodimo vsaj mi pametnejši ter se zadovoljimo s tem, kar imamo! Če si sami na lastni zemlji in pri pomoči bratov po krvi in veri nismo mogli ustvariti tistega prijetnega življenja, po katerem hrepenimo, nam bo to pod tujim gospodarjem, ki bo skrbel le za svoje lastno dobro, še tisočkrat težje. Zato naj ne bo med nami Slovenci človeka, ki bi za svoje osebne trenutne koristi iskal pri tujcu to, česar mu domačija ni mogla dati. Ako se pa najde taka duša, jo naj narod izvrže iz svoje srede brez ozira na njegov položaj, kajti tak človek ni vreden, da je sin slovenske matere!

Pokažimo svojo življenjsko silo!

Pri težnji za ustvaritev boljšega življenja se naši ljudje le preradi naslanjajo na druge. Žive v prepričanju, da je edino tujec zmožen ustvarjati gospodarske dobrine. Tega prepričanja, ki izvira še iz prejšnjih časov, ko smo bili pod tujo oblastjo, se moramo enkrat za vselej otresti! Dokazano je, da naši ljudje po svojih zmožnostih daleko prekašajo tujce. Če bomo zmožnosti naših ljudi, ki jih navdaja še topla ljubezen do našega naroda, uporabili v našo gospodarsko korist, bomo ustvarili mnogo več, kot bi to mogli pod še tako brihtnimi tujci. V ta namen je pa potrebno najprej vse tujce, ki še danes sede na mnogih važnih mestih, brezpogojno odstraniti ter postaviti na njihova mesta ljudi naše krvi. Prav tako je nujno potrebno, da se pri vseh, tudi uradniških mestih, napravi pregled, kajti tudi tu je mnogo takih, ki imajo za tujerodce velike simpatije pa uživajo večjo zaščito kot pristno naši ljudje. Šele, ko bo to opravljeno,

bo naš narod lahko nemoteno v svojem lastnem krogu opravljal dela za gospodarski podvig in dobrobit naroda. S tem bodo široke ljudske plasti dobile tudi polno zaupanje v lastno življenjsko silo, posledica pa bo, da bo tudi vsak posameznik z večjim zaupanjem v samega sebe začel graditi in gospodarsko delovati. To je važno predvsem za kmeta, ki je še vedno več ali manj gospodarsko in idejno podrejen mestu, kjer pa še vedno igrajo vidno vlogo — predvsem na gospodarskem polju — naš ljudje, ki ne spoštujejo našega naroda in naše govorice.

Nesmiselno je biti obziren

Naš narod ni v gospodarski odvisnosti tujine, temveč obratno. Zato je nesmiselno, da smo še vedno do tujcev čezmerno obzirni. Samo če kdo zine tujo besedo, smo do njega — vsaj nekateri — polni spoštovanja. Tega mora biti enkrat za vselej konec! Ljudje, ki od nas žive, naj imajo do nas spoštovanje in se naj z nami pogovarjajo v našem jeziku, ne pa obratno. Posebno na gospodarskem polju ne smemo biti do tujcev nič več obzirni! Pa ne samo to. Tudi gospodarske dobrine,

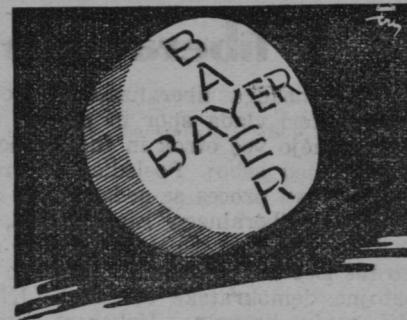
ki jih imajo pri nas nakopičene tuji v čezmerni meri, se naj uredijo tako, da bodo služile splošnosti, kajti kolikor več imajo tuji, toliko manj ostane nam, ki smo kot celota lastniki te zemlje. Predvsem je treba pri trgovini narediti red, kajti tuji so vedno našli pota, da so v svoj prid izkoristili in izkoriščajo našo trgovino, predvsem trgovino s tujino. To ne velja samo za trgovino z vinom (o čemer smo že pisali), temveč za vse predmete, ki jih naše ljudstvo kupuje in prodaja. Baš trgovina je naša najbolj pereča in boleča narodna rana, kajti prav tu nas tuji gospodarsko onemogočajo, in ravno preko trgovine hromijo našo narodno zavednost. Če se bo v tem oziru napravil red, se bo nastavljal nož pri korenini vsega našega narodnega zla, naš narod pa bo šel v vsakem oziru boljši in lepši bodočnosti naproti. V ta namen smo pa dolžni vsi, od najpreprostejšega pastirja pa do najvišjega javnega organa, storiti vse, kar je v naši moči, da tako rešimo in izboljšamo naše narodno gospodarstvo ter s tem obenem dvignemo tudi slovensko narodno zavest. Vsemogočnega pa prosimo, da nam pri tem pomaga!

Po Jugoslaviji

Cvetkovič o političnih vprašanjih. Ministrski predsednik Dragiša Cvetkovič je bil o pravoslavnih velikonočnih praznikih v Zagrebu, kjer se je razgovarjal z dr. Mačkom in banom dr. Šubašičem. Pred odhodom iz Zagreba — 30. aprila — je na vprašanja časnikarjev o perečih političnih vprašanjih dal odgovor naslednje vsebine: Občinske volitve v ostalem delu države — v banovini Hrvatski so že razpisane — se bodo vršile, čimprej bo to mogoče. V mestnih občinah se ne bodo vršile, dokler ne bo izdan popravljen zakon o teh občinah. V državi se razmere vedno bolj uravnavajo in ustaljuje. Narod je sporazum povsod sprejel. Proti sporazumu so le takšni politiki, ki bi radi prišli na vladno. Kar se tiče našega zunanjega položaja, je dober. Mi se točno držimo politike nevtralnosti in nimamo razloga, da bi jo menjali. Pogajanja med odposlanci naše države in zastopniki sovjetske vlade v Moskvi tečejo dobro. Za zdaj se vodi samo trgovinska pogajanja. Ali jim bodo sledila tudi diplomatska, o tem se bo govorilo kasneje. Koncentracijske vlade, ki se je zadnji čas predlagala od gotovih strani, ni treba. Sedanja vlada je dovolj močna, da izvede sporazum. Važno je, da ima vlada enodušne poglede v tem oziru. Ne odbijamo sodelovanja z nikomur, zahtevamo le, da se

sporazum sprejme iskreno. Združitev radikalov, o kateri se je toliko pisalo, se bo izvršila pri volitvah. Takrat se bo videlo, kdo ima radikale.

»Jutro« in sporazum. JNS glavno glasilo za vso državo, ki izhaja v Ljubljani pod imenom »Jutro«, se še do zdaj ni moglo znajti v vprašanju sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci. Devet mesecev je že preteklo od sklenitve tega sporazuma, »Jutro« pa se še vedno ni moglo dokopati do tega, da bi uvidelo potrebo in koristnost tega sporazuma za našo državo in za srbske, hrvatske in slovenske člane te države. To spoznanje pa bi mu vzniklo v tistem hipu, ko bi bila JNS sprejeta v vladno. To so izpovedali voditelji JNS na praznik Kristusovega vnebohoda na zborovanju v Splitu. Ta najsrčnejša želja pa se JNSarjem ne bo izpolnila. Izjava ministrskega predsednika Dragiša Cvetkoviča v Zagrebu, ki jo objavljamo spredaj, dokazuje, da bo ta želja še dolgo ostala neizpolnjena. »Jutro« bo moralo spisati še mnogo člankov o koncentraciji, v katerih skuša dokazati potrebo vlade narodne sloge. Da je takšna vlada za JNS potrebna, verujemo. Da pa bi vlada, v kateri ni JNS, ne bi bila vlada narodne sloge, to pa ni res. Saj je centralistična in unitaristična politika JNS in njenih strankar-

ob
reumi

poskusite 1—2

ASPIRIN

tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino-le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod št. 37692 od 22. XII. 1939.

skih prednic bila glavni vzrok, da se je bratska sloga Srbov, Hrvatov in Slovencev v naši državi razbila. Koga pa in kaj JNS med ljudstvom predstavlja, dokazuje sklep vodstva JNS, da se JNS občinskih volitev v banovini Hrvatski ne udeleži. Kako bo neki sloga hrvatskega naroda prospevala brez sodelovanja JNS?

Dva brezmesna dneva v naši državi. Izdelana je že in bo vsak čas objavljena v »Službenih novinah« uredba o dveh brezmesnih dneh v naši državi. V ponedeljkih in petkih ne bodo smeli klati ne goveje živine, ne telet in ne prašičev. Ta dva dneva je prepovedana tudi prodaja svežega mesa in ne bodo smeje gostilne pripravljati mesnih jedi. Nova uredba prepoveduje klanje in prodajo zaklanih prašičev, mlajših od 6 mesecev. Prodajanje njihovega mesa in uporaba po gostilnah je dovoljena samo v nedeljah in četrtek. Po vsej državi je prepovedano klanje telet izpod enega leta in vsake vrste breje živine. Kdor bi prekršil to uredbo, ga zadene zaporna kazen do 30 dni, denarna globa pa do 50.000 din. — Končno izide tudi uredba o mletju pšenične moke, o omejitvi te moke ter o krušni pšenični moki.

Ne samo, kar velevala mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan.

Simon Gregorčič

Koledar. Letošnji velikonočni prazniki predstavljajo posebnost, kakršna je redka. Šele leta 2391. bo velika noč spet 24. marca kot letos. Dne 23. marca so imeli veliko noč v letih 1845. in 1856., leta 1818. pa celo že 22. marca. Zadnja velikonočna nedelja dne 24. marca je bila 1799 in letošnja je bila torej edina v razdobju 600 let. Binkošti bodo letos 12. in 13. maja, torej v dneh lednih svetnikov Pan-kracija in Servacija.

Prvi hrvatski list na Madžarskem. Listi poročajo, da bodo hrvatski Bunjevci, ki žive na Madžarskem začeli izdajati svoje glasilo. List bo izhajal kot tednik in bo tiskan v hrvaščini. — Izdajal ga bo voditelj hrvatske narodne manjšine na Madžarskem Anton Karaganič.

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

*

18

»Nisem slišal. Bog daj, da je tudi pozneje ne bi!«
»Ne boš je!« so kakor za prisego rekli možje. »Vsi bomo šli za teboj ali v svobodo ali v smrt!«

Fedor je še dal nekaj naročil. Med drugim je ukazal, naj se okrog vasi razpostavi straže, da ne bo prese-
nečenja, če bi vojaki morda že ponoči prišli.

Nato so možje odšli.

*

Oče in sin sta ostala sama. Pred drugimi sta se kazala junaška, toda sedaj jima je skrb zasenčila čela. Zlasti oče je drhtel pred negotovo bodočnostjo. Najbolj ga je morilo vprašanje, ali bodo druge vasi sledile zgledu Balte. Fedor je bil o tem trdno prepričan, oče pa se ni mogel otestiti dvoma, ki se mu je vsebolj zajedal v dušo. Izkušnje so ga naučile, da se v nevarnostih ni mogoče z gotovostjo zanesti na ljudi. Često strah prevzame tudi srca najboljših. Želja, da bi se izognili nevarnosti, smrti, mnogokrat premaga tudi najbolj odločne sklepe.

V tem trenutku je vstopila Nataša, ki je prišla od doma. Tudi na njenem obrazu se je zrcalil strah pred usodno bodočnostjo. Žalostno je gledala očeta in Fedorja.

Ta sta se prisiljeno nasmehnili, da bi pregnala skrb iz njenega srca.

Aleksej jo je prijel za roko in vprašal:

»Kaj je z materjo in bratom?«

»Ni jima hudega. Sedaj uživata dobro večerjo, k jo je pripravil Fedor.«

Pri teh besedah je hvaležno pogledala mladeniča.

»Nataša, ali si ti kaj jedla?« jo je ta vprašal.

»Sem!« je prikimala.

V resnici ni jedla. Kako bi mogla misliti na jed, ne potrebe svojega telesa, ko so jo morale tako hude skrbi!

Od tistega trenutka, ko je pred nekaj urami klicale ljudi k vstaji in so se ti navdušeni odzvali njenemu klicu ter šli Fedorju na pomoč, je čutila, da jo tišči velika odgovornost. Zaman si je dopovedovala, da ni mogla drugače ravnati. Misel na bodočnost jo je plašila. V zmago ni upala, ker je vedela, kako divji nasprotnik je Klav. Tresla se je ob misli, da bo vsa kri, ki bo prelita, prišla nad njo. Malodušnost se ji ni mogla šteti v zlo. Saj je bila ženska. Junaštvo ni ženska lastnost. Ni imela tistih nadčloveških vrlin, ki premagajo čustvenost ter utrdijo srce. Trpela je v pričakovanju najhujših dogodkov. Vedela je, da bo Fedor ponoči zažgal križe in če bi si upala bi mu rekla: Ne stori tega! A on se gotovo ne bi oziral na njene besede. Tako ni mogla storiti drugega, kakor vse prepustiti božji Previdnosti.

V liberalnem taboru — razcep

Tabor slovenskega liberalizma je podoba družine, v kateri vlada spor in prepir: roditelji ne razumejo več otrok in tudi otroci sami so sprti med seboj. Posledica je propad take družine. Isti proces se sedaj vrši v JNS. Precejšnji del liberalnega razumništva, zlasti mlajši življ, zapušča razcefedrano JNS bandero ter išče svojo srečo pod zastavo SDS (Samostojne demokratske stranke). JNS je ohranilo svojo liberalno ljubezen »Jutro«, snujočo se slovensko SDS pa jemlje pod streho njeno pomožno glasilo mariborski »Večernik«. Slovensko ljudstvo ta razprtija med laži-svobodomiselnostjo in naprednjaško slovensko gospodo ne zanima. Edino, kar bi menda kazalo omeniti v razsvetlitev politike SDS, je to, da so ti gospodje sedaj politični spokorniki. Spokornili so se — koliko je njihova pokora iskrena, o tem danes nočemo govoriti — od centralizma k federalizmu (k ureditvi države na osnovi avtonomizma). Slovenski SDSarji so namreč imeli nedavno konferenco svojih pristašev v Ljubljani. Na tej konferenci je govoril poslevodeči predsednik SDS g. Večeslav Vilder iz Zagreba. O politiki svoje stranke ob ustanovitvi in prvi ureditvi naše države je izjavil, da je bila brezpogojno in zagrizeno centralistična. Rekel je: »Sku-

paj s slovenskimi naprednjaki smo šli v Beograd in prosili, naj Beograd prevzame politično vodstvo vse države. Ne samo to, direktno smo forsirali (naravnost silili), naj bo Beograd centum in voditelj države. Mi se nismo plašili ne samo podpirati, temveč tudi ustvarjati najhujši centralizem.« Ta izjava je vredna, da se zabeleži. Dokazuje namreč, da smo mi, ko smo vedno obsojali demokratsko stranko kot povzročiteljico nesrečnega centralizma, govorili čisto resnico. Demokratje — slovenski prav tako kakor hrvatski in srbski — so ne samo sokrivi, marveč glavni krivci beograjskega centralizma. Oni so ustvaritelji vidovdanske ustave, o kateri je g. Vilder na navedeni konferenci rekel, da »ni bila sreča za Jugoslavijo«. Naša stranka — stranka slovenskega ljudstva — je bila iz načelnih razlogov proti centralistični ureditvi države, se je zoper njo pogumno borila ter branila avtonomistično idejo. Zato so nas demokratje v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani psovali kot separatiste in ovajali kot državne sovražnike. Sedaj so sami sprejeli našo idejo in dokazali, da je bila naša borba zoper centralizem upravičena in patriotična. S tem nehote izpričujejo, da je bila politika naše stranke dalekovidnejša, edino pravilna in značajna.

Novice iz domačih krajev

Škof dr. I. Tomažič slovesno posvetil novega rajhenburškega opata. Naš list je že poročal, da je dobil samostan trapistov novega opata p. Pija Novaka, ki je doma iz Kozjega. Novi opat je bil 28. aprila slovesno upejlan v samostanu v Rajhenburgu od lavantinskega škofa dr. I. Tomažiča. Prevzvišeni je izvršil inštalacijo med slovesno sv. mašo in je izročil novemu opatu vse opatovske zunanje znake ob navzočnosti beograjskega nadškofa dr. J. Ujčiča, mariborskega kanonika dr. I. Mirta, trapistovskega opata iz Banja Luke p. Bonaventure, opata iz Stične p. Avgušlina Kastelca in opata p. Adalberta pl. Neipperga. Zastopana je bila zagrebška nadškofija in prisostvovali so pomembnemu obredu številni cerkveni in svetni dostojanstveniki, samostanska družina ter mnogo vernikov. Slovesnost blagoslovitve je bila zaključena na Vnebohod, ko je opravil novi opat svojo prvo slovesno sv. mašo ob asistenci samostanske družine. Ob koncu našega poročila velike rajhenburške slovesnosti je treba pripomniti, da je bil sedanji opat pred izvo-

litvijo za to mesto prior samostana od leta 1936. Novi opat je imenoval na priorsko mesto dosedanjega tajnika g. Janeza Kolednika, ki je rojen 10. junija 1911 v Mariboru.

Bolniški strežnik smrtno ponesrečil. Po cesti iz Žalca proti Petrovcam se je peljal 56 letni bolniški strežnik Martin Gajšek iz Novega Celja. Med vožnjo je padel s kolesa in se je nevarno poškodoval na glavi in telesu. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer mu niso več mogli pomagati in je umrl radi prehudih poškodb.

Ure za birmo
najceneje pri 626
Bureš Franjo
urar in draguljar
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 26

Huda nesreča radi neprevidnosti pri streljanju. V Družmirju pri Šoštanju je postal žrtev neprevidnosti pri streljanju z možnarjem 18 letni posestnikov sin Ivan Smrečnik. Z nekim hlapcem je streljal iz topiča, ki je bil pa le zasilna strelna naprava. Možnar je naboj raznesel in drobci so zadeli Smrečnika v trebuh. Smrtno nevarno poškodovanega so oddali v slovenjgraško bolnišnico.

Z zlomi nog so se zatekli v celjsko bolnišnico. Silvester Dežman, 38 letni železniški zvaničnik iz Modriča pri Laškem, je padel in si zlomil nogo. — 71 letna dninarica Terezija Kozar iz Svetelke pri Damljah je padla po stopnicah in si je zlomila nogo. — 15 letnemu posestnikovemu sinu Ivanu Lobeju iz Krapč pri Št. Juriju je padlo v gozdu drevo na nogo in mu jo je zlomilo. — Martin Gojšnik, 29 letni posestnikov sin iz Bukovja pri Vojniku, je podiral drevje v gozdu. Pri tem opravilu mu je padlo drevo na nogo in jo zlomilo. Omenjeni poškodovanci so se zatekli v celjsko bolnišnico po zdravniško pomoč.

Železniški voz je padel na cesto. Na Zidanem mostu je pretekli terek pri premikanju železniških vagonov iztiril tovorni vagon, napolnjen s sodi jabolčnika in z raznim drugim blagom. Vagon je drsel nekaj časa po železniških pragih, nakar je zadel ob železno ograjo in se prevrnil po kameniti škarpi na cesto. Pri tem je zlomil brzojavni drog, s čimer so bile pretrgane telefonske zveze z Zagrebom. Sodi z jabolčnikom so se pri padcu razbili in jabolčnik je tekkel po cesti. V prevrnjeni vagon na cesti se je skoraj zaletel z motorjem radeški trgovec Golobič s svojim spremljevalcem, toda v zadnjem hipu ga je ustavil službujoči uradnik, ki je preprečil nesrečo. Železniški voz so naslednji dan dvignili s ceste z velikim žerjavom, ki je prišel iz Maribora. Materialna škoda je precejšnja.

Otroška nepremišljenost povzročila smrt matere. V Stari Oselici v Poljanski dolini na Gorenjskem se je zgodil izreden slučaj smrtno nesreče. Mrakova mati Marija se je podala s svojo desetletno hčerko iz Oselice v Trebnje v mlin. Otrok je stopal naprej, za njim pa mati. Na višini se je nenadoma prikotila navzdol skala, ki je zadela mater v glavo in je reva obležala na mestu mrtva. Preiskava je dognala, da je povzročil smrtno nesrečo matere štirih nepreskrbljenih otrok 11 letni pastir Ciril Jelovčan, ki je iz otroške nepremišljenosti pulil iz tal skale in jih spuščal v dolino.

Razne nesreče. V Št. Petru na Dolenjskem je šel sedemletni Ratajev sinko Ivan nagnjat prašiče s pokopališča. Da ne bi živali porle dečka, se je oprijel marmornatega nagrobnega spomenika, ki se je pa prevrnil in

Kmalu je tudi Karina prišla v sobo. Čudila se je, ko je zagledala Natašo samo. Prej je bila namreč naročila Nataši, naj se vsi trije preselijo k njim ter je že za vse tri pripravila postelje.

»Kje sta mati in Peter?« jo je vprašala.

Nataša ji je pojasnila, da bodo to noč doma ostali. Petra so dogodki razburili in stanje se mu je tako poslabšalo, da ne more vstati. Če mu bo odleglo, bodo naslednjega dne prišli vsi.

Nato se je deklica poslovila.

Tudi Fedor se je poslovil.

Po odhodu mladih sta se mož in žena spogledala. Čutila sta, da je napočil veliki čas. Prekrižala sta se in vzdihnili.

★

Nataša in Fedor sta nekaj časa molče stopala drug ob drugem. Srca so bila polna, a nista našla pravih besed, da bi jih izlila.

Naposled je Fedor spregovoril. Prijel je deklico za roko in polglasno rekel:

»Nataša, ne vem, kaj se bo jutri zgodilo. Tepli se bomo in morda...«

»Oh, kake črne misli imaš!« ga je prekinila ona.

»Nikakih črnih misli,« je odgovoril. »Toda na vse

moramo biti pripravljeni, zaradi tega bi tudi najino za-devo rad rešil.«

Ustavil se je, prijel Natašo za obe roki, ji pogledal v oči in rekel:

»Nataša, nimamo duhovnika, da bi se vpričo njega poročila, zato ti tu pred Bogom rečem, da te od sedaj naprej smatram za svojo ženo. Obstoja krst želja in krvi. Morda obstoja tudi poroka želja in krvi. Ko pa bo zasijalo sonce svobode, bova najino poroko tudi pred oltarjem obnovila; če pa tega ne bova dočakala, bo Bog sam blagoslovil najino zvezo.«

Nataša so pretresle mladeničeve besede. Stisnila se je k njemu in rekla:

»Fedor, Bog naju bo varoval! On naju ne bo ločil. Zaupajva vanj!«

Nato sta nadaljevala pot. Kmalu sta se znašla na polju.

V mesečini sta videla pred seboj dolge vrste križev, katere bosta kmalu spremenila v plamenice.

Spet sta se ustavila. Prsi so se jima močno dvigale. Srca so nemirno utripala. Bila sta ko vojaki pred bitko, bala sta se. Oklevala sta. Zavedala sta se, da je od njunega koraka odvisna usoda vseh vaščanov in prebivalcev sosednih vasi.

Stisnila sta si roke in se pogledala. Ona je zašepetala njegovo ime, on pa njeno. Mesec je zahajal. Prisluškovala

Knjižnica kuharskih knjig. Največji ameriški ženski klub je pred časom ustanovil knjižnico kuharskih knjig, ki razpolaga že z 10.000 takšnih del v vseh jezikih. Več tisoč knjig obravnava poleg tega pripravljane likerjev in tort, a zbirka 20.000 jedilnih listov iz vseh delov sveta dopolnjuje to največjo knjižnico kuharske umetnosti na svetu.

Lev koraka skozi mesto. Iz Rima poročajo: Mestece Cuneo v Piemontu se je na vso moč razburilo: lev iz cirkusa je ušel! Medtem ko se je radovedna množica na trgu brzo razkropila, se je kralj živali pretegoval in ponosno kretal in se odpravil na majhen sprehod po mestu. V stranski ulici je došel do pometača in mu

pokopal fantka pod seboj. Ljudje so prihiteli na dečkov klic na pomoč in so izvlekli Ivančeka s hudimi notranjimi poškodbami. Smrtno nevarno pritisnjenega so oddali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu. — V kamnolomu v Uršnih selih na Dolenjskem je bil zaposlen 43 letni Franc Erpe iz Uršnih sel. S tovarišem je vrtal skalo na strmeh obronku, kjer mu je spodrsnilo in je padel s svedrom vred v globino. Natrl si je pri padcu prsni koš, zlomil desno roko in se močno poškodoval na glavi. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Spomladanske konjske dirke priredi na binkošno nedeljo, 12. maja, Kolo vozačev in jahačev v Ljutomeru. Dirke se vrše na dirkališču Cven pri Ljutomeru. V nedeljo, dne 12. maja, bo ob 14 pregled konj, prijavljenih za dirke, nakar se ob 14.30 pričnejo dirke. Vsak vozač, ki se s svojim konjem udeležiti dirk, mora imeti vozovno izkaznico, ki jo morajo vozači zahtevati pred pričetkom dirke od dirkalnega vodstva. Zunanjim vozačem so hlevi, seno in slama brezplačno na razpolago.

Hmeljarski tabor v Žalcu. Na praznik Kristusovega vnebohoda, 2. maja, so v Žalcu ob priliki letne skupščine Hmeljarske zadruga zborovali slovenski hmeljarji. Prireditve so se udeležili g. senator Alojzij Mihelčič, okrajni načelnik g. dr. Ivan Zobec, banovinski hmeljarski nadzornik g. inž. Janko Dolinar, predsednik Kmetijske zbornice g. Steblovnik in banska svetnika gg. Kuder in Novak. Skupščino je vodil predsednik Hmeljarske zadruge g. Mihelčič. Iz poročil uprave in nadzorstva zadruga se je razvidelo, da je zadruga delala skozi vse leto v dobrobit hmeljarjev. Sestavila je osnutek za nov hmeljarski zakon, potegovala se je za znižanje prevoznine za hmeljevke po železnici, izposlovala je znižanje cen premogu, dobavila je članom škropilke in škropilna sredstva, izposlovala je polovično voznino za obiralce hmelja in kar je najvažnejše, posegla je v hmeljsko kupčijo, s čimer se je ohranila primerno visoka cena hmelju. Po volitvah nove uprave zadruga se je ob 10 začelo zborovanje hmeljarjev, kjer se je v glavnem prerešetal novi zakon o hmelju. Pri tem so se čuli prigovori proti členu 3., kjer niso vključeni nekateri okraji v hmeljske okoliše, ki pridelujejo hmelj. Vsa ta vprašanja je pojasnjeval hmeljarski nadzornik g.

Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolic, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Botrice in botri!

Vabimo vas, da za svoje birmance že sedaj kupite primerne spominke. Najbolj nerodno je na dan birme se prerivati in na hitro kupovati. Oglejte si našo bogato izbiro molitvenikov, rožnih vencev, venčkov in drugih spominskih predmetov! **Najugodnejše boste kupili te predmete v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila: Maribor: Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6 in Trg kralja Petra 6 ter v Ptuj: Slovenski trg 7.**

inž. Janko Dolinar, kateri je na koncu imel zanimivo predavanje o sedanjem položaju hmeljarstva. Poudaril je, da imamo mi danes monopol pri izvozu hmelja v Ameriko in da je ravno sedaj najbolj ugoden čas za razširitev našega hmelja na vsa svetovna tržišča, radi česar je potrebno, da pridelamo res kakovosten hmelj.

Naše cenj. čitatelje opozarjamo na današnji oglas tovarne čevljev »Peko«!

Požari

V škofjeloškem okraju na Gorenjskem so doživeli v zadnjem času dva požara. Nočni ogenj je uničil kozolec posestnika Petra Mesca iz Češnjice. Ogenj je nastal najbrž radi isker, ki so prihajale iz dimnika pri lokomobilu, ki jo ima nameščeno kakih 40 m od kozolca pri svoji žagi lesna zadruga. S kozolcem vred je zgorel tamkaj zložen raznovrsten les. Drugi požar pa je vpepelil v Davčah ob državni meji hišo in hlev posestniku Alojzu Štravsu. Tudi to požarno nesrečo je povzročila v zgodnjih jutranjih urah iskra, ki je padla iz dimnika na slamnato streho hiše.

V Dobindolu pri Dolenjskih Toplicah je med nevihto udarila strela v kozolec, ki je pogorel do tal. Gašenje je bilo otežkočeno radi pomanjkanja vode.

Zadnje dni je uničil ogenj pri Sv. Miklavžu pri Ormožu imetje dvema viničarjema. Prizadeta sta Matija Polanec in Franc Ozmeč, oba iz šmilkavža.

Pri št. Janžu na Dravskem polju sta zgoreli radi od zlobne roke podtaknjene ognja domačiji posestnice Marije Sel in posestnika Martina Jerečnika. Škode je okoli 25.000 din.

Davčni sluga na pošti okraden za 10.000 din. Ignac Poj, sluga na davčnem uradu v Mariboru, se je podal na Vnebohod na pošto okrog 10 dopoldne, da bi dvignil za davkarijo po pošti došli denar in bi izročil pošti denar, katerega je davčna oblast nakazala naprej. Najprej je dvignil pri linici za izplačevanje 23.000 din. Denar je bil v stotakih v treh zavojih: dva sta bila po 10.000

din, eden po 3000 din. S tem denarjem se je podal k drugi linici, da bi odposlal od davkarije nakazani denar. Par trenutkov za odpošiljatev je izrabil neznanec, da je zmaknil drugi zavitek z 10.000 din in izginil tako spretno, da ni nikdo od številnih navzočih opazil, kako in kdaj je bila izvršena tatvina.

Viničarski sin smrtna žrtev surovosti. V viničarji posestnika Janeza Senekoviča v Rupercih pri Sv. Marjeti ob Peshnici je bilo zbranih več fantov v veselem razpoloženju. Radi neznatnih opazk je došlo do medsebojnega prerivanja, v katerem so se naenkrat zablislili noži. Krvav se je zgrudil in izkrmavel Karel Puher, viničarski sin iz Metave pri št. Petru. Krvavo dejanje je vzbudilo po vsej okolici veliko razburjenje ter ostro obsodbo.

Kurji tat v rokah pravice. Mariborska policija je prišla v zadnjem času kurjega tatu Franca Ornička od Sv. Miklavža pri Hočah. Omenjeni je kradel kuretino po okolici Sv. Marjete ob Peshnici in jo prodajal na mariborskem trgu.

Pobegli kaznjenelec na delu. Iz moške kaznilnice iz Slivnice pri Hočah je pobegnil od dela kaznjenelec Ignac Lubej in se je zatekel v obleki kaznjencev v Poljčane. V Laporju je ukradel Jožefu Rožancu obleko, plašč ter perilo in se je preoblekel v gozdu. Koj za tem je vlomil v stanovanje Antona Merguča, kateremu je izmaknil novo obleko, nove čevlje in 700 din gotovine.

Vlom v stanovanje na deželi. V šesčah v št. Pavlu pri Preboldu je bilo vlomljeno v stanovanje Franca Užir. Vlomilec je pokradel obleke in raznega blaga za 2500 din. Vloma so osumili nekega cigana, kateri je bil predan sodišču.

Pri vstopu na vlak okraden. Na ljubljanskem kolodvoru je izmaknil pri vstopanju v vlak pretkan žepar zlato verižico in uro znanemu delavskemu organizatorju Melhiorju Čobalu iz Zagorja. Čobal je oškodovan za 4000 din.

Debela tatvina sukanca. Na ljubljanskem kolodvoru so kradli čevljarski sukanec kar na debelo. Priložnostni delavci, ki so pomagali pri nakladanju in razkladanju tovorov, so odnesli nad 50 kg čevljarskega sukanca in še raznega drugega blaga v skupni vrednosti 20.000 din. Policija je vtaknila pod ključ dva nakupovalca starih vreč, pri katerih je odkrila vso zalogo pokradenega sukanca in blaga. V zapor so morali tudi delavci, ki so zagrešili tatvine in so pokradeno prodajali aretiranim nakupovalcem.

S sekiro mu prebil lobanjo. Na Pristavi blizu Pregrade na Dolenjskem je pasel na tujem konja 33 letni posestnikov sin Janez Mrvič. 17 letni lastnik paše Anton Jenič je opomnil Mrviča, naj zgine s konjem. Opozorjeni Mrvič se je podal domov, se oborožil s sekiro in udaril nič hudega slutečega Jeniča od zadaj s sekiro po glavi in mu je prebil lobanjo. Smrtno nevarno poškodovanega so prepeljali koj v bolnišnico.

Birma!

Vašo birmsko sliko samo od Foto-Kieserja, Vetrinjska ulica 30, vis-a-vis grajskega kina.

703

je prijateljsko položil šapo na rame. Lahko si mislimo, kako se je možakar prestrašil, ko se je ozrl, kdo ga treplja. A lev mu ni hotel nič in je mirno odšel nazaj v svojo kletko.

Konkurenčni boj. Strašen konkurenčni boj je nastal med brivskimi in frizerskimi saloni v ameriškem mestu Pittsfieldu. Začelo se je s tem, da je neki brivec vsakemu klientu, ki se je pri njem ostrigel, dal jabolko »povrh«. — Konkurenca je odgovorila s tem, da je svojim gostom dajala po dve jabolki. Nato je prvi brivec začel ponujati vsakemu gostu oranžo in kos peciva. Konkurenca, ne boji lena, deluje sedaj z orehi, grozdi in breskvami. V Pittsfieldu ni sedaj sploh nobenega frizerskega in brivskega podjetja, ki bi

sta, a nista slišala nobenega glasu, samo vetrič je pel svojo skrivnostno pesem.

Fedor se je odločno vzravнал. Zbral je v sebi vse sile. Za oklevanje ni bilo časa.

Pograbil je šop slame. Nato je potegnil iz žepa vžigalnik.

Nataša je nepremično opazovala vsak mladeničev gib. Fedor je sklanjal glavo in je ni pogledal.

Vžigalnik se je zasvetil. V naslednjem trenutku je šop slame gorel. Fedor je tekkel k prvemu križu in ga zažgal. Od tam je tekkel k drugemu, tretjemu in naslednjim.

Nataša mu je ko v polsnu sledila. Čez čas je tudi ona pograbila šop slame, ga prižgala in tekala z njim od križa do križa.

Ker so bili križi tako zloženi, da so se drug drugega dotikali, so se kmalu dolge ognjene kače vile po poljih.

Nebo je žarelo. Nočni mir je motilo prasketanje goreče slame.

Po končanem delu sta Nataša in Fedor molče stala in strmela v strahotni prizor. Polja so bila podobna gorečemu morju. Le ena njiva je bila zavita v mrak. Križe, ki so se na njej vrstili, sta pustila, da bi služili vaščanom.

Možje, ki so stražili pred vasjo, so videli požar in so vročno stiskali puške.

Možem so se pridružili drugi vaščani. Kmalu je bilo staro in mlado zbrano pred vasjo. Vsi so strmeli v požar. Obenem pa so napeljali oči in iskali v daljavi svetle točke, ki bi pričale o tem, da so tudi sosedne vasi pripravljene na vstajo.

★

Nataša in Fedor sta z neko strašno slutnjo v srcih pozorno opazovala obzorje. Plamen je začel pojemat. Zdelo se jima je, da se ogenj potuhnjeno smeje njunim nadam. Križi so drug za drugim dogorevali in sijaj je postajal vse slabotnejši. Še kake četrt ure in nad poljem bo spet ležala črna noč.

Od začetka požara je že potekla ena ura. Obzorje je bilo vsenaokrog temno. Baltskemu požaru ni odgovoril niti en plamenček.

Natašo in Fedorja je prevzela groza. Čutila sta, da je bilo njuno delo brezuspešno. Upanja je konec. Smrt je neizbežna. Pa tudi drugi bodo morali trpeti.

Tudi vaščani so postajali nestrpni. Čim bolj je ugašal na polju plamen, tem bolj je ugašalo tudi upanje v njihovih srcih, obenem pa je rasla v njih groza. Čutili so, da gredo naproti strašni usodi. Slišali so o uporih, ki so bili izbruhnili po drugih krajih, ter o krutosti, s katero so jih boljševiske oblasti zadušile. Videli so, da so oni zapisani isti usodi.

Kmečko-delavski tabor v Murski Soboti

V središču Prekmurja v Murski Soboti se je v nedeljo, 5. maja, vršil veličasten tabor Kmečke zveze in Zveze poljedelskih delavcev. Kljub dežju se je zbralo mnogo ljudstva. Tabor se je začel z budnico ljubljanskih šentpeterskih fanfaristov v narodnih nošah. Po prihodu vlakov je daroval sv. mašo zastopnik mariborskega škofa g. kanonik dr. Osterc. Po sv. maši se je od cerkve na igrišče športnega kluba Mura razvil zelo veličasten sprevod, v katerem je bilo okrog 100 narodnih noš, več praporov Mladinske Km. zveze, sedem godb in kljub slabemu vremenu ogromno ljudstva iz širnega Prekmurja in ostalih delov Slovenije. Zborovanje se je vršilo na igrišču športnega kluba Mura, vodil ga je pa predsednik Kmečke zveze g. senator Janez Brodar. Zborovanja so se med drugimi udeležili tudi zastopnik vlade minister g. dr. Miha Krek, zastopnik bana okrajni načelnik dr. Bratina, zastopnik mariborskega g. škofa kanonik dr. Osterc, poveljnik mesta Relič, poveljnik obmejnih čet Božovič, orožniški poveljnik Milosavljevič, zastopnik županske zveze soboški župan Hartner, predsednik Kmetijske zbornice Martin Steblovnik ter drugi zastopniki raznih kulturnih ustanov iz Prekmurja ter ostalih delov Slovenije. Pozdravne brzojavke so poslali voditelj Slovencev g. dr. Anton Korošec in razni drugi odličniki.

Kaj je povedal g. minister dr. Krek?

Na taboru je po uvodnih besedah in pozdravih predsednika Kmetijske zveze senatorja Brodarja dal poročilo zastopnik vlade dr. Miha Krek. Poudaril je, da je v današnjem času težko voditi politiko, ki zahteva veliko močnosti in previdnosti. Ohraniti mir našemu narodu je želja tudi kmečkega ljudstva. Naša država je v osmih mesecih vojne ohranila nevtralnost. Ne dajte se begati z raznimi novicami in letaki, naj pridejo od kjer koli. Naj ne bo danes nihče v zmoti, kajti Jugoslavija bo varovala svoje meje pred vsakim napadom, ki bi prišel od koder koli. Teh osem mesecev smo mi porabili tudi za drugo delo. Mnogo smo žrtvovali za utrditev naših meja in za oborožitev naše ponosne in hrabre vojske. Zato smo danes lahko popolnoma mirni. Vsako presenečenje je danes pri nas nemogoče. Naj se nihče ne vara! Poleg orožja je pri nas enoten duh in velika ljubezen med Srbi, Hrvati in Slovenci za skupno in močno Jugoslavijo. Danes in tudi v bližnji bodočnosti ni nobene nevarnosti za naš mir. Zato bodimo mirni in se posvetimo z vsemi močmi našemu gospodarstvu!

Za ministrom dr. Krekom so govorili še zastopnik bana dr. Bratina, predsednik Mladinske Kmečke zveze prof. Ludovik Puš, v imenu Zveze poljedelskih delavcev pa prof. Potokar, v imenu domačinov bivši poslanec dr. Bajlec, v imenu okrajne KZ Lebar ter šef Borze dela Vončina. Vsem govornikom se je zahvalil predsedujoči senator Brodar z lepimi zaključnimi besedami.

Zveza med Italijo in Nemčijo je ojačena z imenovanjem bivšega italijanskega prosvetnega ministra Dina Alfierija za berlinskega poslanika. Alfieri je odločen zagovornik zveze Nemčije z Italijo, medtem ko je bil dosedanjí italijanski poslanik v Berlinu Attolico nasprotnik vstopa Italije v vojno na strani Nemčije.

Najbolj neprijetna vrzel v zavezniški blokadi (zaporí) Nemčije je sovjetsko pristanišče Vladivostok na Daljnem vzhodu. Od začetka vojne se uvažajo skozi Vladivostok v sovjetsko Rusijo tako velike množine bakra, kositra, kavčuka in drugega za vojno industrijo važnega blaga, da je povsem gotovo, da se izvažata večina teh surovin iz Rusije naprej v Nemčijo. Dalje prihaja v Vladivostok mnogo drugega blaga, in sicer po zelo zamotanih in sumljivih potih. Velike količine tega blaga in celo orožje prihaja v Vladivostok iz Zedinjenih ameriških držav. Zgoraj omenjen vrzel pomorske zapore je ugotovil v javnem govoru angleški minister za vojno gospodarstvo Ronald Cross.

Zopet važno omiljenje ameriškega zakona o nevtralnosti. Ob zasedbi Danske in Norveške je prepovedal ameriški predsednik Roosevelt razpolaganje z imovino vlad in državljánov teh držav v Zedinjenih državah. V zvezi s tem korakom Roosevelta je izglasoval ameriški senát in poslal poslanski zbornici predlog zakona, ki znatno zopet omiljuje ameriški zakon o nepristranosti. Z novim zakonom bo prejel predsednik republike oblast, da bo po svoji uvidenosti ob potrebi lahko dovolil kateri koli vojskujoči se državi ameriška posojila. V Združenih državah prevladuje mnenje, da bo dovolil Roosevelt Angliji ter Franciji posojila in bo začel podpirati ti dve velesili. Amerika bo začela v kratkem zaveznikom dajati razno blago, zlasti živež, na upanje, razen tega pa bo dala ameriškim kmetom ter industriji kredite za izvoz blaga v Anglijo in

Zelo lepo uspeli tabor je zaključila igra Davorina Petančiča »Slovenskega kmeta povest«, pri kateri so ljudje kljub dežju vztrajali do konca. Tabor bo vsem Prekmurcem ostal v najlepšem spominu, med ljudstvom je pa utrdil narodno in stanovsko zavest.

S tabora so bile poslane pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviču, predsedniku senata dr. A. Korošcu, kmetijskemu ministru dr. Budisavljeviču in banu dr. Marku Natlačenu.

P o s v e t u

Francijo. Kratko označena podpora je bila po dosedanjem nevtralnostnem zakonu prepovedana.

Komunisti na Francoskem še vedno rovarijo. Ker policija strogo pazi na vsako njihovo kretanje, se njihova akcija vrši podtalno. Pa tudi pri tem delu jih državna oblast zaje. Nedavno je policija zaprla 27 aktivnih komunistov po raznih francoskih mestih. Pred nekaj dnevi je vrhovno vojno sodišče v Parizu zavrlo priziv 28 komunističnih poslancev, ki so bili 3. aprila obsojeni na kazen po štiri leta zapore in 5000 frankov globe. Bivši komunistični poslanci, oblastni svetniki in predstavniki občin, kojih je 125, so internirani na nekem otoku in v nekem gradu. Francija je torej strogo na oprezi zoper komunistično rovarjenje.

Nečak anamske cesarice — duhovnik. Anam je država v Zadnji Indiji (južno od Kitajske), ki je zdaj pod francoskim protektoratom. Pred 80 leti je divjalo v tej državi krvavo preganjanje kristjanov. Na povelje anamskega cesarja Tuduka je bil francoski misijonar dominikanski pater Teofan Venard 2. februarja 1861 umorjen. Dne 2. maja 1909 — ob stoletnici njegovega rojstva — je bil ta mučenec od cerkvene oblasti proglašen za blaženega. V teku časa je preganjanje kristjanov v Anamu prenehalo, sovraštvo se pomirilo, krščanstvo se je začelo močno širiti. Prodrlo je celo v cesarsko hišo. Več članov te hiše se je dalo krstiti. Med njimi tudi nečak sedanje anamske cesarice Teofan Bun-Doung, sin predsednika cesarskega tajnega sveta. Mladí Bun-Doung je pri krstu privzel ime anamskega mučenca bl. Teofana Venarda. S tem pa se ni zadovoljil, marveč mu je hotel tudi slediti v redovniškem in duhovniškem poklicu. Stopil je v dominikanski red na Francoskem, kjer je študiral ter bil letos v mašnika posvečen. Na njegovo prošnjo ga je poitierski škof Lebens posvetil za duhovnika v rojst-

Tedaj so zagledali na glavni vaški ulici nekaj senc, ki so se premikale proti reki. Eni so šli ravno proti Dnjestru, drugi pa so delali ovinke. I eni i drugi so molčali, da sosedov ne bi opozorili nase. Otroci so pridušeno jokali, ker niso vedeli, kam jih starši peljejo. Ti so hiteli. Vedeli so, da je v malem pristanišču samo trideset čolnov in en motorni čoln. V njih bo našlo prostor nekaj sto ljudi. Gorje onim, ki bodo pozno prišli in ne bodo dobili prostora! Bog se jih usmili! Čolni so bili kmalu zasedeni. Z vesli so jih usmerili proti romunski obali. Koliko izmed prenapolnjenih čolnov bo prispelo na drugo stran reke? Bistra voda je nesla svoj plen. Ljudje, ki večinoma niso znali veslati, so se z grozo v srcu prepustili struji. Drugi čolni, v katerih so se nahajali ribiči, pa so se upirali struji in se počasi bližali romunski strani.

Oni, ki niso dobili prostora v čolnih, so se z obupom v srcu vračali na svoje domove in si pošepetavali:

»Izgubljeni smo!«

A oni hrabri, ki so stražili pred vasjo s puškami v rokah, so se spogledovali, se preštevali in si mislili:

»Kaj bo pomagalo trideset pušk pri napadu rdeče vojske, ki bo pridrevla v Balti!«

Nataša in Fedor sta stala vzravnana, stisnjena drug k drugemu. Bila sta zadnja, ki sta še upala, da bo v daljavi zažarel plamen.

Ko je zadnji križ zgorel, je tudi njuno upanje popolnoma ugasnilo.

Pričakovala sta zoro trepetaje za svojce in vaščane. Nase nista mislila, čeprav sta vedela, da sta zapisana smrti.

Medtem so proti Črnemu morju plavali prevrnjeni čolni. Valovi so se veselo poigravali z njimi...

12.

V poltemi naslednjega jutra so se od treh strani bližali Balti konjeniki sovjetske vojske. V začetku se je v daljavi videla samo siva črta, ki je postajala vse ostrejša in večja. Čez čas so se dale razločiti oblike konj in jezdecev. Črta se je naglo bližala Balti.

Zemlja je bobnela pod konjskimi kopiti. V bobnenju je bilo nekaj zloveščega in ljudje, ki so ga slišali, so drhteli od groze. Čutili so, da jim prinaša pogin.

Obrazi vojakov so bili mrki. Utrujenost po dolgi in naporni nočni ježi jim je napela ličnice. Oči so bile od bedenja krvave in to je dajalo njihovim obrazom še bolj divji izraz.

(Dalje sledi)

ne dajalo klientom sadja v tej ali oni obliki in posledica je ta, da ni bilo v Pittsfieldu še nikoli toliko dobro obritih in friziranih ljudi kakor v teh dneh.

Visoka cena za stare ladje. Danski listi ugotavljajo, da so se cene za prosti ladijski prostor od začetka vojne počevorile. Angleži so pred nekaj časa za 63 let star estonski parnik z 2400 tonami plačali okroglo vsoto 22.000 funtov sterlingov. Neki parnik iz l. 1913, ki so ga Finci pred vojno prodali za 21.750 funtov sterlingov, so Angleži sedaj kupili za 80 tisoč funtov sterlingov.

To je eksekutor! V Mehiki so postavili za eksekutorja moža, ki je 2 m visok, 150 kg težek in je povrh še izurjen boksač.

nem kraju bl. mučenca Teofana Vernarda, v St. Loups-Thonetu. Prvo svojo sv. mašo je Teofan Bun-Doung opravil v mašniškem oblačilu, ki mu ga je darovala njegova teta, anamska cesarica.

Dve novi svetnici. V četrtek, na praznik Kristusovega vnebohoda, je bila v Rimu v veličastni cerkvi sv. Petra velika cerkvena slovesnost, ki jo je izvršil sam papež Pij XII. Proglasil je namreč dve blaženi kot svetnici: Francozinja Marijo Pelletier, ustanoviteljico reda Dobrega Pastirja za padla dekleta (umrla leta 1868, v starosti 72 let), in Italijanko Gemo Galgani, ki je umrla leta 1903. po hudi bolezni v starosti 25 let. Cerkev je bila bajno razsvetljena in bogato okinčana. Kupola je bila okrašena z lepimi preprogami, na kate-

rih so visele podobe iz življenja, delovanja in trpljenja novih svetnic. Ko je sv. oče izgovoril besede proglasitve obeh blaženih za svetnici, je ogromna množica vernikov zaploskala radosti in zazvonili so zvonovi sv. Petra in vseh rimskih cerkva. V svojem govoru je nato sv. oče poudaril lepe lastnosti novih svetnic in pokazal na razliko med temi vrlinami in med nizkim stanjem sedanjega časa, ki radi gmotnih dobrin pozablja dolžnosti srca. Od tod izvira stanovska zagrizenost, med narodi pa gineva tista vez, ki bi jih morala družiti med seboj, vez ljubezni. Posledica tega je vojna. Sklepno je sv. oče pozval ljudi, naj dvignejo svoja srca k nebesom in svoje molitve k Bogu, da po priprošnji novih svetnic nakloni svojo milost vsem narodom.

Kratke tedenske novice

Nemčija je dobavila Italiji po kopnem v aprilu 986.000 ton premoga, v prvih štirih mesecih tega leta pa 2.500.000 ton. Iz Anglije je uvoz premoga v Italijo povsem prenehal.

Nemške čete, katere so bile zbrane za pohod na Švedsko v Klajpedi, Königsbergu, Gdansk in v Stettinu so bile odpeljane drugam.

Nemške oblasti so prepovedale vsako vedeževanje in napovedovanje bodočnosti, ker se je s tem slabila moralna odpornost naroda.

Nemčija je uvedla s 30. aprilom vojaško obveznost na Poljskem.

V Nemčiji so rekvirirali v okviru gospodarske štiriletke vse cerkvene zvonove za vojne potrebe.

Nemci napovedujejo nove bliskovite udarce, če bi skušali zavezniki raztegniti vojno na nove področja.

Neuspehi zaveznikov na Norveškem so po trditvi nemških krogov dokazali nadmoč letalstva nad vojnim brodomjem.

Angleška javnost zahteva z ozirom na umik zavezniških čet z južne Norveške odločnejšo vojno vlado, ki bo sposobna za nadaljnje in boljše vodstvo vojne.

Angleški mornariški minister Churchill je prejel večja pooblastila v odboru za vodstvo vojne. Ta pooblastila so bila dana za odločitev o važnih vojnih dejanjih, ki terjajo nagle ukrepe.

Mussolini je pisal Hitlerju pismo, katero je odnesel nemški rimski poslanik Mackensen nujno v Berlin.

Italijanski prestolonaslednik Umberto je obiskal 6. maja papeža Pija XII.

Težišče političnega položaja se je premaknilo zadnje dni minulega tedna z Norveške na Sredozemlje.

30.000 letal potrebujejo zavezniki, ako bi hoteli po mnenju strokovnjakov zlomiti nemško letalsko premoč in potem izvršiti svoje načrte.

Nedavno je neki angleški letalec letel v noči dve uri nad severno Anglijo, pa je še vedno mislil, da leti nad morjem, tako zatemnjena so bila radi nevarnosti letalskih napadov vsa mesta.

Nemška in sovjetska vlada sta se sporazumeli glede švedske nevtralnosti.

Od Angležev nad norveškim mestom Clacton on Sea zbit nemški bombnik se je zrušil na hiše. Ubitih je bilo s posadko vred 12 ljudi, 90 ranjenih in radi eksplozije bencina in bomb so popokale v obsegu 500 m vse šipe ter je trpelo občutno škodo 50 zgradb.

Oton Habsburški je te dni dospel po šesttedenskem bivanju v Združenih ameriških državah in v Kanadi v Pariz in od tam se je odpeljal v Belgijo.

Huda železniška nesreča se je zgodila v bližini Bourgesa na Francoskem v noči na 4. maj. Nesreča je zahtevala 21 smrtnih žrtev, 25 potnikov je bilo hudo in 10 pa lažje ranjenih.

V Španiji so nastale radi hudih nalivov velike povodnji. Posebno občutno je prizadeta pokrajina Asturija, kjer so cela naselja pod vodo. Baskiška železniška proga je na več mestih poplavljena in tako izpodkopana, da je ustavljen na njej promet. Zelo mnogo živine je utonilo.

Zveza za ohranitev samostojnosti balkanskih držav

Za prevladujoči vpliv na balkanske države se trudijo zavezniki, Italija in Nemčija. Balkanske države so s svojo strogo nepristranostjo doslej srečno prebolele skozi vojno, ne da bi se bile zamerile kateremu izmed vojskujočih se taborov.

Ves čas od izbruha vojne si največ prizadeva Turčija, da bi pridobila balkanske države za medsebojno zvezo, ki bi tvorila dovolj močno jamstvo za mir na Balkanu. Turčija še prav posebno sedaj napenja vse moči, da bi uresničila dva načrta za sklenitev zvez, ki bi tvorile poročstvo za mir na Balkanu brez oziroma na razne pritiske velesil.

Prvi načrt je v tem, da bi vse mohamedanske države na bližnjem Vzhodu: Turčija, Perzija, Irak in Afganistan sklenile vojaško zvezo. — Drugi, še važnejši načrt pa je, da bi vojaško zvezo sklenile: Turčija, Grčija, Rumunija, Jugoslavija in Madžarska. Ta zveza bi družila 80 milijonov ljudi in bi bila sposobna braniti Balkan pred slehernim tujim napadom ter mu ohraniti mir in nevtralnost v sedanji vojni.

Turška vlada utemeljuje svoj predlog s štirimi razlogi, in sicer:

1. Nobena balkanska država ni dovolj močna, da bi se sama vojskovala proti napadalcu.
2. Če sklenejo balkanske države tako zvezo, bo vsaki izmed njih zagotovljena popolna pomoč štirih drugih držav.
3. Če bi bila katera od napadenih balkanskih držav prisiljena odnehati in bi se njena vojska morala umakniti, ji bodo stale ob strani zaveznice, ki bodo njeno vojsko in prebivalstvo sprejele ter pomagale urediti drugo, tretjo ali celo četrto fronto.

4. Vsaka izmed teh ne bo samo članica zveze, ki bo štela 80 milijonov ljudi, marveč ji bo zagotovljena tudi pomoč Anglije in Francije, ki sta nekaterim balkanskim državam dali svoja poročstva, s Turčijo pa imata pravo vojaško zvezo.

Za pravkar omenjeno samoobrambo balkanskih držav so odločno zavezniki, ki podarjajo po svojem vodilnem časopisu, da bi edino tako močne zveze ohranile državam na Balkanu samostojnost, jih obvarovali pred vsakim kvarnim vplivom vojskujočih se taborov in bi na ta način ves Balkan lahko ostal v današnji vojni nevtralen.

Italija in Nemčija se še nista izrekli glede kratko označenega načrta na Bližnjem vzhodu in na Balkanu. Pač pa je bil v zvezi s tem načrtom nujno pozvan v Berlin nemški poslanik v Ankari von Papen, da osebno poroča kanclerju Hitlerju. Izgleda tudi, da hoče Anglija preprečiti vsak ukrep proti temu načrtu in je že poslala močno vojno brodomje v Sredozemsko morje, da zavaruje morebitne nakane od kake druge strani. Prav tako se bo tudi v kratkem sestel stalni odbor Balkanske zveze, ki bo sklepal o tem načrtu.

Kakor izgleda, je tudi Amerika za ta načrt in je minuli teden diplomatskim potom vprašala Italijo glede njenega zadržanja. Od Mussolinija je dobil Roosevelt, predsednik Združenih držav Severne Amerike, zagotovilo, da Italija ne bo zaenkrat spremenila dosedanje politike. S tem v zvezi je bila tudi avdiencia jugoslovanskega poslanika v Washingtonu pri znanem evropskem opazovalcu Sumner Wellsu. Amerika bi bila v primeru nega-

Roke in jezik med govorom. — Mnogi ljudje imajo navado, da podkrepljajo s kretnjami rok to, kar pripovedujejo. Ali je to samo razvada, ki se da z dobro voljo odpraviti, ali pa je v tem kaj globljega smisla? Skoraj se zdi, da je zadnje resnično. Neki ruski učenjak je opazoval namreč sledeče: Če je nekemu, ki je bil navajen uporabljati pri govorjenju roke, velel, naj drži roke popolnoma mirno, je mož izgubil svojo zgornost. Naj si je poskusna oseba prej še tako gladko in prosto govorila, ji to nenadno ni bilo več mogoče. Postala je negotova, začela je celo jecati. Šele tedaj, če je smela z rokami spet gibati, je premagala te ovire. Med gibanjem rok in gibanjem jezika je torej po vsej

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

2

Ko je ženica za oknom nekaj odgovorila, česar ni bilo mogoče razumeti, se je nasmejala:

»Ah seveda, meh, meh! Če ima človek skoraj devet križev na plečih, ni čuda, da pušča. Pa deset let še zmeraj lahko drži, hahaha.«

Trije otroci so prileteli čez cesto.

»Ah, glej ju, Franceja in Tevžeja!« ju je dohtar nagovoril. »Kateri je močnejši? ... Ne, ne, tepsti se danes ne smeta, danes je nedelja ... Nančka pa je za celo glavo zrastle, kar sem jo zadnjič videl ... Škoda, danes imam nov suknjič pa ni bonbonov v njem. Na, otroci, tu imate krajcar — fig si kupite!«

Dal jim je denar.

Ko je šel dalje, je na pragu zagledal mačko, kako si je s tacami umivala obraz.

»Mucika, muc, muc, muc!« jo je poklical. »Kdo pa bo prišel danes, da se tako čediš in napravljaš?«

Počohljaj jo je in mačka se je stegnila, tako ji je dobro delo.

Pri šoli je stal star občinski romak s pipo v ustih.

»Bog daj dober dan, Marka! Ali ti diši dim?«

»Dišal bi mi že, gospod dohtar, ko bi imel tobaka.«

»Kaj, nimaš tobaka? Siromak ti! Na, tu imaš cigaro.« Hav-hav-hav! se je zakadil bel špicelj vanj.

»Muki, ti pledrc, ali me ne poznaš? Hahaha.«

Tlesnil je s prsti, psiček — a je veselo pomigal z repom in se vzpel nanj.

»Ho, ho, ti pacek packasti, tako pa nisem mislil. Me boš čisto podrekal.«

Medtem ko je šel dalje, si je otrcal blato, ki so ga pustile pasje tace na hlačah.

»Ah, Jerčka — danes pa si lepa! Ali si bila pri prvem svetem obhajilu? Si imela lep bel venček, kaj? To bi bil pa rad videl. Ne, ne, deklíč, drugič! Danes ne utegnem. Srečno, Jerčka!«

Tako je to šlo vso pot po vasi. Na kraju je stopil zdravnik v čedno belo hišico, kjer so z oken viseli nageljni in rožmarin. Na lopi je potrkal na vrata v sobo. — »Naprej!« — V sobi je v mehkeem naslonjaču sedela bleda, morda šestdesetletna žena, ki ji je bilo videti, da je pravkar prebolela hudo bolezen.

»Bog daj dober dan, gospa! Sem dejal: moram iti in pogledati, kako je z vami. Dobro je, dobro. Na pogled ste že prav dobri.«

»Gospod doktor, Bog vam povrni, da ste prišli! Vesela sem vas,« je odvrnila gospa in pokašljala; »ampak danes ste pa menda čisto novi.«

»Ali se vam čudno ...« — To je velika noč šele minula

tivnega odgovora od strani Italije pripravljeno — takoj ukiniti ves svoj trgovski promet v Sredozemskem morju, kar bi bil hud udarec za Italijo, ki ima živahen trgovinski promet z Ameriko. Trgovski promet po Sredozem-

skem morju je pa Anglija že ukinila in tako se nahaja v Sredozemskem morju skoro samo vojna mornarica raznih držav.

Dogodki v bližnji bodočnosti bodo pokazali, kako se bo razvil položaj na Sredozemlju.

Vrlega in zaslužnega moža ohranimo v najlepšem spominu. Naj počiva v miru! — Žalujemo naše sožalje!

Smrt vzornega čebelarja. Pri Sv. Antonu v Slov. goricah je minul mesec umrl Lovrec Franc, posestnik in čebelar. Pokojni je bil bolan že od leta 1926. Iskal je zdravje po raznih zdraviliščih, toda zavrtna jetika mu je kljub temu v 37. letu starosti pretrgala nit življenja. V bolnišnici ga je večkrat obiskal g. župnik ter mu od časa do časa delil tolažila sv. vere. Bolezen je vdan v voljo božjo mirno prenašal. Šel je v večnost za svojim bratom, očetom in sestro, ki so umrli — izvenzemski sestra — na isti bolezn. Zapustil je užaloščeno mater in brata, katerima izrekamo naše sožalje, rajnemu pa naj sveti večna luč!

Nežni cvet usahnul pri Veliki Nedelji. Spet je usahnul nežni cvet... Črna zemlja je pokrila bitje, katerega je res škoda. V ponedeljek, dne 22. aprila, smo stali ob odprtem grobu Nežne Rizman iz Šardinje, katera je komaj v 16. letu starosti zapustila ta svet. Pokojnica je bila zgladna članica Marijine družbe, mirnega, a veselega značaja, tako da jo je vsakdo vžljubil, kdor jo je poznal. Najbolj jo bosta pogrešala stari oče in mati, katera sta jo vzredila in lepo krščansko vzgojila z namenom, da jima bo ona zatislila oči. A božja previdnost je odločila drugače. Svetila ji večna luč — a njenim preostalim naše sožalje!

Smrt zgladne matere pri Sv. Juriju ob Ščavnici. V Slaptnicah je umrla v 76. letu po kratki in hudi bolezni Alojzija Marinič, roj. Satler iz Stavenšenc. Rajna je bila sestra p. Angelusa Satler v Škofji Loki. Bila je 34 let vdova, ki je morala prestat marsikatero bridko uro, ko je ostala sama z majhnimi otroki. Vedno vdana v božjo voljo je prenašala vsako preizkušnjo ter

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Mož vesele narave umrl pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah. Dne 24. aprila zjutraj je mirno, skoraj neopazno v Gospodu zaspal Jakopc Janez v 61. letu starosti. Pokojni je bil širom naše fare znan po svoji gostoljubnosti in radodarnosti. Narodil se je v Ciglenicah, župnija Sv. Martin pri Vurbergu, leta 1879., se priženil na lepo posestvo, ki leži na prijaznem hribčku. V svetovni vojni se je nalezil močnega revmatizma, ki pa ni odnehal do poslednjega dneva življenja. Pa kljub temu ni bilo slišati iz njegovih ust nobenega nadležnega vzdihovanja — svoje trgajoče bolečine je skrival zase — čeprav so mu premnogokrat kratile nočni počitek. Samo Bogu, kateremu je zvesto služil vse življenje, je na tihem potožil in iskal tolažbe pri Njem. Pred ljudmi pa je bil vedno šegav in vesele narave. Mnogi siromaki so izgubili v njem velikega, širokogrudnega dobrotnika, ki jim je mnogokrat pomagal iz stisk, ne da bi zahteval kakega plačila. Koliko skritih dobrot je izkazal, pa ve le Bog. Vsakdo, kdor koli in kadar koli je kdo prišel v njegovo hišo, je bil deležen naše prave kmečke gostoljubnosti, ki je še samo tam, kjer je vernost in iskrena pobožnost v veselju in trpljenju doma. Vse to je bilo v njegovi hiši. V njegovem domu so imeli vedno katoliški listi in časopisi stalno mesto. Posebno »Slov. gospodar-

ja« je zelo rad bral vsa leta. Tri dni je ležal na mrtvaškem odru in na stotine ljudi, ki so ga hodili kropit, je pričalo, kako priljubljen je bil pri vseh. Še bolj pa, ko so ga spremljali na zadnjem potu v miren kotiček, se je to videlo, ko so mu pevci doma in na pokopališču zapeli ganljive žalostinke. Pogreba se je udeležil tudi njegov brat, p. Erazem, trojiški gvardijan, in domača gg. župnik in kaplan. Družina, v kateri je s pokojnikovo smrtjo nastala velika vrzel, je z njim izgubila dragega moža in skrbnega očeta peterim otrokom, od katerih se zlasti najstarejša hčerka zelo udeležuje pri naših društvi, igrah in pevskem zboru. Naj še tudi po smrti čuva nad svojo družino s svojo priprošnjo v nebesih!

Vdovec in preužitkar umrl v visoki starosti. Pri Sv. Benediktu v Slov. goricah smo v sredo, 1. maja, pokopali Franca Strnada, vdovca in preužitkarja, ki je umrl 28. aprila v Ihovi v 87. letu starosti. K zadnjemu počitku so ga spremili štirje gg. duhovniki in veliko ljudstva. Rajni je bil vzoren oče svoji družini. Bil je dvakrat oženjen. Vzgojil je osem otrok, ki mu vsi delajo čast. Med njimi sta dva duhovnika: g. Friderik, župnik v Podčetrtku, in g. Ivan, provizor v Galiciji. Sin Karel je kapetan v Osjeku. Rajni je bil tih, miren, delaven in globoko veren mož ter zvest član naše moške Marijine družbe.

Japonski ministrski predsednik admiral Yonai

E. N. van Kleffens, zunanji minister Holandije

Ernst Udet, znani športni letalec, novi nemški letalski general

Nova zavezniška bojna uniforma za vojaštvo

in o veliki noči sem dejal, da je treba starega človeka sleči in novega obleči, hehehe.»

Doktor Silan je bil samec; imel je obilo dela in tako ni utegnil nase gledati. Večkrat je bil prav nemarno oblečen. Nekaj tednov sem pa se je oblačil prav skrbno in, kolikor se mu je le dalo, tudi po modi.

»No, kako se počutite? Ali vam jesti diši? Ali mirno spite?« jo je jel spraševati, ko se je usedel zraven nje.

»Dobro je,« je odgovorila gospa. »Da bom tako hitro okrevala, tega bi ne bila nikoli verjela. Zmeraj sem mislila na svojega rajnega, da bo prišel pome.«

Bila je vdova po rajnem Jakobu Dobrovniku, ki je bil šolski upravitelj v šentanelu.

»Bababa!« jo je zavrnil zdravnik. »Tako hudo ni bilo. Kdor je tako krepak kakor vi, ta še to tudi preboli, če se mu pljuča malo vnemejo.«

Preiskal ji je pljuča in prislunil sapi.

»Odlično! Vse čisto,« je dejal. »V štirinajstih dneh boste spet, kakor ste bili.«

»Bog vam povrni ves vaš trud, gospod doktor! Jaz ne vem, kako bi se vam dovolj zahvalila.«

»Kaj še kaj! Meni se nimate za kaj zahvaljevati. Hvalite Boga, ta daje zdravje. Če je kdo drug še kaj pomagal, potem je bila to vaša dobra hči. Bolj skrbne in bolj spretne bolniške strežnice še nisem srečal... Toda kje pa je čes gospodična?«

»H Končniku je šla, Tilko obiskati. Sta si prijateljici.«

»Kaj, prijateljici sta si?«

»Da. Bili sta skupaj pri šolskih sestrah v gospodinjski šoli. Treziki se uboga Končnica smili.«

»Uboga Končnica? Smili? Zakaj pa?«

»Ali še niste čuli? Saj že vse govori.«

»Da so pobiča dobili, to vem. Mene niso klicali, je babica opravila. Ali je bilo potem kaj narobe?«

»Ne, ne. Ždrava sta oba, mati in otrok. Toda on, Končnik, ne da otroka krstiti — iz mržnje do župnika.«

»Tako znorel vendar ni.«

»Znorel ni, pa čez mero ponosen je. Ne more pozabiti, da ga je gospod župnik razžalil — tako pač trdi on — in da je pravdo proti gospodu izgubil.«

»Ali te stare žganke še zmeraj pogreva?«

»Saj sploh še ni pustil, da bi se bili shladili. Več ko pol leta že ne zajde v nobeno cerkev; župniku nagaaja, kjer more. Zdaj otroka h krstu ne pusti, da bi mu ne bilo treba župnika. Baje je rekel, da njegova hiša od župnika ne potrebuje ničesar in ne sprejme ničesar.«

»Kako dolgo pa je že, kar je prišel otrok na svet?«

»Hm, dobre tri tedne bo že.«

»Pa tedne in mesece to vendar ne more trajati, enkrat morajo otroka vendar krstiti.«

priliki neka skrivna zveza.

Četvorčki v kraljestvu tigrov. Lepa tigrca Šarma, last Hagenbeckovega cirkusa, ki so jo obiskovalci zelo občudovali, je te dni spravila na svet četvorčke, tri samčke in enega samca. Že to je samo na sebi dovolj redko, da bi tigri v ujetništvu dobili zarod, a še prav posebno redki so primeri tako številnega blagoslova kakor v tem primeru. Mati in mladiči se počutijo zelo dobro in šarma skrbi za svoje otroke z ganljivo vnetostjo.

Smrt v avtomatični blagajni. Strašna kazen je zadela v New Yorku nekega nezvestega hanekega blagajnika. Mož si je preskrbel ključ za novo blagajno in jo je hotel ponoči izprazniti. Uspelo mu je, da je na-

ni nikdar tožila čez nesreče, ki so jo zadevale. Zadnja leta so ji odpovedale še noge, da reva ni mogla niti do cerkve. Bog naj bo njeni duši usmiljen plačnik — ostalim pa naše sožalje!

Na Koblju na Pohorju je umrl vrl fant. Dne 27. aprila je zapustil ta minljivi svet v najlepšem cvetu svoje mladosti Šturm Ignac, star 24 let. Bil je dober in nadarjen fant, vzgojen v dobri krščanski kmečki hiši. Bil je podjeten, skrben, delaven, igralec na ljudskem odru in dober cerkveni pevec v pevskem zboru za božjo čast. Neizprosna smrt ga je iztrgala iz srede ljubeče družine in društev. Blagemu mladeniču svetila večna luč — preostalim naše sožalje!

Trije mrliči v enem tednu pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. V preteklem tednu smo imeli pri nas tri mrliče. Vsi so iz gornjega dela župnije, namreč iz Sp. Pleterja in Župečje vasi. To so: Marija Predikaka, Marija Tomanič in Jožef Kidrič. Bog jim bodi plačnik njihovega velikega trpljenja v bolezni!

Mladenič umrl. Tužno so se oglasili zvonovi v cerkvi sv. Jerneja pri Ločah, ko so oznanili bridko vest, da je po kratki, a mučni bolezni umrl naš dragi mladenič Vinko Cvahte. Pokojni Vinko je bil rojen 27. marca 1913. V najlepšem cvetu življenja, v starosti 27 let, ga je pobrala neizprosna smrt. Prerano Vinkotovo smrt obkokujejo njegovi 80 letni starši, bratje, sestre ter ostali sorodniki in sosedje. Rajni Vinko je pač bil pravi vzor vsem fantom, bil je v ponos svojim staršem, za katere je toliko skrbel, bil je pošteniak. Vsako prvo nedeljo v mesecu je pristopal k miši Gospodovi, tudi par dni pred smrtjo je prejel sveto popotnico. Na njegovem domu se je v prelepih besedah poslovil od njega njegov prijatelj in bivši sošolec Josip Godec in je opisal vse vrline njegovega kratkega življenja. Rajni je bil zelo priljubljen, kar je najbolj dokazal njegov pogreb v nedeljo, 28. aprila, katerega se je v kljub slabemu vremenu udeležila ogromna množica ljudstva. Ob odprtem grobu sta se v ganljivih besedah poslovila od nepozabnega Vinkota g. župnik Peter Paulič in šolski upravitelj g. Franjo Friedl. Pevski zbor pa mu je v slovo zapel žalostinko. Naj Ti bo zemljica lahka, dragi Vinko! — Žalujemo ostalim naše sožalje!

Smrt večletnega župana v Virštanju. Pretekli teden smo pokopali Antona Štukl, posestnika in gostilničarja v Virštanju. Rajni je bil več let župan bivše občine Virštanj. Kako priljubljen je bil, nam je pokazal njegov pogreb. Na njegovi zadnji poti v Olimje sta ga poleg ogromne množice ljudstva spremljali dve gasilski četi. Domači pevci so mu v slovo zapeli ganljive žalostinke. Naj počiva v miru!

Vojnih dogodkov ne morete zasledovati brez zemljevida!

Izšla je zopet karta Evrope za 6 din. — Naročite jo v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila Maribor—Ptuj!

bil več let župan bivše občine Virštanj. Kako priljubljen je bil, nam je pokazal njegov pogreb. Na njegovi zadnji poti v Olimje sta ga poleg ogromne množice ljudstva spremljali dve gasilski četi. Domači pevci so mu v slovo zapeli ganljive žalostinke. Naj počiva v miru!

Več zanimanja za okras kmečkih domov — gojimo cvetlice!

(Dopis kmeta od Sv. Križa pri Rog. Slatini)

Če pogledamo po naši mili in nam najdražji slovenski domovini, opazimo prav lepo — četudi preprosto — urejene slovenske kmečke domove. Te domove diči predvsem snaga, red, posebno pa še cvetlice. Cvetlice okrog morda celo lesenih hiš in slamnatih streh vzbujajo najlepši pogled in vtis na ne-

domačina. V premnogih primerih se pa na žalost opazijo okrog kmečkih domov namesto lepo dehtečih vrtov, regin itd. ob stenah kmečkih hiš tudi kačnjače, srebro in koprive, prav tako tudi po vrtovih. Taka neurejenost, četudi nehotena, napravi na vsakega mimo idočega zelo slab vtis. Gojimo torej cvetlice povsod, posebno še ob naših domovih in na

Holandski vojaki si na obmejni straži krajšajo čas s čitanjem

Belgijski konjeniki patrolirajo ob meji

Nemški vojaki nalagajo bencinske sode za norveško bojišče

Ameriški najmodernejši nosilec letal »Ranyer«

pravo odprl, ni pa vedel, da ima ta mehanizem, ki ji oklopna vrata čez eno minuto avtomatično in z veliko silo zapre. Naslednje jutro so našli moža stisnjene med vrati. Bil je že mrtev. Vrata so mu bila strla prsni koš.

Svetlikajoče se nogavice. Med drugimi novostmi, ki jih je pokazala nemška industrija na lipskem pomladanskem velesejmu, je med ženskami zbudila posebno pozornost svetlikajoča se nogavica, nogavica, ki je posebno primerna za deželo v vojni, kjer so ljudje predani nevarnostim za temnitev. Novih nogavic podnevi ni razlikovati od normalnih nogavic, ne po barvi, ne po obliki, tudi v perilu ne zahtevajo posebnega obravnavanja. V temi pa

»Ne vem, kaj Končnik prav za prav misli. Morda pričakuje, da bo župnik prestavljen.«

»Tedad bo dolgo čakal. Kaj pa njegova žena k temu pravi?«

»Moj Bog, uboga Tilka! Reči ne sme kaj, Končnik ima glavo kakor kij. Povrhu je Tilka vsa zaverovana v njega in na vse viže gleda, da bi ga ljudje ne dobili v jezike. Zato je tiha in se skriva dosti prejoče. Bojim se, da bo od žalosti in skrbi še zbolela.«

»Tako, tako, tako! Tedaj bom moral kdaj tja iti, da ga popijem kozarec in da si krčmarja malo izposodim.«

»Za božjo voljo nikar, gospod doktor! To bi bilo samo olje na ogenj, potem bo vse ženi povračal. Tak ponos ima, da ne prenese opominov. Ježovnika s Sel, ki ga je zaradi prepira z župnikom prijel, je iz hiše vrgel. Župniku se baje tudi ni dosti bolje godilo, je pravil stari Blaž. Ko je župnik neki dan prišel h Končniku na dom in ko ga je prijazno opomnil, kako da ne pride več v cerkev, je ta surovež bojda stisnil zobe, ne besede ni rekel in je gospodu s prstom pokazal na vrata. — Od tistih dob je še bolj hud na župnika.«

Zdravnik je zmajal z glavo. Čez nekaj časa je rekel:

»Gospa Dobrovnica, predolgo govoriva. Utrudili se boste in vam bo na škodi.«

»Še malo ne, gospod doktor. Malo klepetanja mi dobro de. Toda vam se mudi.«

»Danes imam pisan čas.«

»Potem pa še počakajte, da pride Trezika; nama bo kave skuhal.«

»Prav rad, če vam ni sitno.«

»Kaj še! Trezika mora vsak čas priti. Vesela vas bo.«

Zdravnikov obraz se je čudno zasvetil. Imel je besedo na jeziku, pa jo je požrl in je molčal. Dobrovnica pa je klepetala dalje:

»Stari Senčar je le prav imel, ko je Tilki z vsemi štirimi branil, naj ne jemlje Končnika. Ko bi ga bila Tilka poslušala!«

»Z ženitvijo je kakor s srečkami: eden zadene, drugemu spodleti,« je dejal zdravnik zamišljeno.

»Pri vas te nevarnosti ni,« ga je Dobrovnica podražila; »vi se takih srečk ne marate lotiti.«

»Kdo ve? Za študirane pravijo, da jih s štiridesetimi leti sreča pamet — moja ura pa je pravkar štirideset bila, hahaha,« se je zasmel.

»Aaa! Torej še res ni, ko ljudje pravijo, da ste se zoper sedmi zakrament zarotili? — Torej le še mislite na ta jarem?«

»Mislim že, haha. Ampak za jarem je treba dveh. Vidite, tu pa se že začnejo težave.«

»Bababa, težave! Sto deklet vam je pripravljenih v jarem pomagati.«

vrtovih! Po cvetju naj se spozna slovenska zemlja!

Kmetje pa imajo od cvetlic lahko tudi korist: v bližini mest jih prav lahko vnovčijo. Dobro pa se dajo lepe cvetlice vnovčiti tudi v našem kraju, ker smo v neposredni bližini letovišča, kjer se shajajo magnati. Krasimo

torej naše domove s cveticami, ker je vsak dober človek prijatelj cvetlic! Cvetlice pa so tudi za vzor človeškega življenja. Cvetlica hoče življenje. Če jo odtrgaš, požene drugi, novi cvet. Zato hočemo živeti po zgledu cvetlic, da — če nas objame noč — se prebudimo kot cvetlice pri »nebeškem Vrtnarju«.

Dopisi

Dravska dolina

Sv. Pankracij. Na binkoštni ponedeljek, dne 13. maja, se letos obhaja zunanja slovesnost za god sv. Pankracija. Ta dan bo pri nas dvojna služba božja, ki se začne ob 10. Na jugoslovanski strani se nemoteno giblje vsak, preko pa itak nihče nima kaj iskati! Pridite, zemlja je naša do zadnje pedi!

Maribor. (Naša stranka v Mariboru.) Gotovo bo naše čitatelje izven Maribora zanimalo, da je organizacija JRZ v Mariboru zelo močna in dobro izvedena. To je pokazal veličasten shod, ki se je vršil v soboto, 4. maja, v dvorani na Aleksandrovici cesti 6. Udeležba je bila tako velika, da je prostorna dvorana brez sedežev bila zasedena do zadnjega kotička ter so se vsi stranski prostori bili polni mož in fantov vseh stanov. Vršil se je občni zbor mestne organizacije JRZ ter je bil za predsednika izvoljen zopet podžupan Žebot, za podpredsednika župan dr. Juvan in poštni upravitelj šetinc, za blagajnika je bil izvoljen ravnatelj Hrastelj, za tajnika pa višji kontrolor Ferk. Mestno MJRZ zastopa v odboru dr. Žitnik, Princu Pavlu, dr. Korošcu in Cvetkoviču so zborovalci poslali brzoglavne vdanostne pozdrave. Minister dr. Krek, ki je nastopil kot glavni govornik, je bil od zborovalcev zelo navdušeno sprejet. Njegovo poročilo je bilo zelo zanimivo. Posebno pa nam je jasno opisal položaj na zunaj in poudaril, da vodi naša vlada, v kateri so večinoma pristaši naše stranke, miroljubno politiko s sosedi ter se imamo temu dejstvu zahvaliti, da Jugoslavija še ni spremenjena v krvavo vojno torišče. Obljubil je v imenu vlade in naše stranke, da bodo naši ministri in voditelji še naprej skrbeli, da nam bo ohranjen ljubi mir. To izjavo so sprejeli zborovalci z dolgotrajnim viharim ploskanjem in odobravanjem. Povedal je tudi zanimive stvari, kako se suče bojna sreča med obema vojskujočima se taborama. O notranji politiki nam je povedal, da volitev še ne bo kmalu, ker se mora država poprej popolnoma preurediti v smislu samoupravnih načel. G. minister je izrazil svoje veselje, da so Mariborčani in okoličani ostali zvesti svojemu voditelju dr. Korošču in da v našo stranko pristopajo še mnogi drugi, ki vidijo v delu naše stranke edino upanje na boljšo bodočnost. Zborovanje je bilo silno lepo in smo ga zaključili s pesmijo: »Hej Slovenci!«

Dravsko polje

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V petek, dne 10. maja, bo ob 19.30 izredno važno predavanje

»V tem pa se motite, gospa. Eni sem prestar, drugi sem premalo gosposki, tretji moj nos ni po volji, čeprav sem čisto nedolžen, da je tako tolst in rožnat, haha, in — in, če naj po pravici povem, tistih, ki bi jih lahko dobil, jaz ne maram, tiste edine, ki bi jo hotel, pa dobim ne.«

»Tega vam ne morem prav verjeti. Doktorja Silana menda nobena ne bi zavrnila.«

Odmaknil se je s stolom nekoliko od gospe. Na obrazu sta se mu mešali zadrega in veselost. Nekajkrat je požrl in se pogoltnil, potem pa je dejal poredno:

»Če tako mislite, gospa, pa kar poskusiva, če je res... Mislite si na primer, doktor Silan bi prišel slovesno napravljen — hahaha —, bi se pred vami priklonil in bi vas poprosil za roko vaše gospodične hčerke — kaj bi mu rekli?«

Dobrovnica se je prestrašila, je zardela, pogledala zdravnika vprašujoč v oči in dejala resno:

»Gospod doktor, to so pač norci, kaj?«

»Bog vari! Četudi imam rad norce, v takihle rečeh norci niso prav,« je odgovoril.

Gospa je nekaj časa molčala.

»Ampak jaz brez hčere ne morem biti... To vendar veste, gospod doktor,« je spravila jecljaje iz ust; »če pustim Treziko, to se pravi, če me ona pusti, kaj naj jaz reva počnem, kosi sama ne morem pomagati?«

Slovenske gorice

Svečina. Naše Prosvetno društvo je začelo z gradnjo Prosvetnega doma na lepem prostoru blizu cerkve. Pohvalno moramo omeniti domače kmečke posestnike in našo mladino, ki je zbrala že precej lepo vsoto, da je zgradba doma omogočena. Tudi Mariborčani in drugi naši prijatelji so prispevali lepe zneske. Delo se vrši večinoma s kulukom, vožnjo izvršujejo domači posestniki brezplačno in tudi precej gradbenega materiala smo dobili. Upamo, da bo do jeseni naš dom gotov. — Zelo nas je razveselilo, ko nas je zadnjo soboto obiskal g. minister dr. Krek ter izrazil svoje veselje, da naše organizacije na severni meji tako lepo delujejo. — Sadna letina bi utegnila biti letos zelo bogata, da ne bi dolgotrajno deževje onemogočilo cvet. Cvetožer se je žal že pojavil v veliki meri in se bojimo, da bo zopet le malo sadja. Vinska trta je v letošnji zimi marsikje pozebla. — Naša Hranilnica in posojilnica zopet lepo deluje. Vodstvo so prevzeli naši mladi agilni možje in fantje ter upamo, da se bo zavod lepo oživel.

Sv. Barbara v Slov. goricah. Na binkoštno nedeljo priredita Fantovski odsek ter Dekliški krožek veseligr »Gonja za srečo«, na katero ste prav vljudno vsi vabljeni!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Prosvetno društvo »Zarja« namerava prirediti na binkoštni ponedeljek po večernicah v društvenih prostorih materinsko proslavo z igro »Mati ljubi«, ki je žela že v Sv. Juriju v Slov. goricah velik uspeh. Vabljeni ste vsi domači in okoličani, zlasti matere!

Gornja Radgona. Na binkoštni ponedeljek bodo gostovali Benedičani v Gornji Radgoni z igro »Ljubavi cvet je zamorjen« ali »Janez z Visokega«. Kdor hoče videti lepo in poučno zgodbo iz kmečkega življenja, na svidenje!

Pohorje

Kebelj na Pohorju. Tukajšnji organist, Leva Andrej, je letos dopolnil 80 letnico starosti. Ljudsko šolo je obiskoval v Čadramu pod učiteljem Malenšekom. Orglarstva se je izučil pri rajnem framskem župniku Gabercu. Od svoje mladosti je bil vedno za cerkovnika. Za čast božjo deluje

že nad štirideset let. Vredno je, da imenujemo vse dušne pastirje, pri katerih je naš Andrej kot organist in obenem kot cerkovnik služboval. Bill so sledeči gospodje: Gregor Sočan, kurat Simon Gaberc, pomočnik Mihael Korošec, kurat Valentin Tomše, kurat Vincenc Kolar, provizor Lovrenc Kramperger, župnik Anton Kolar, župnik Janez Kanský, župnik Rudolf Kener, župnik Iv. Razbornik in sedanji župnik Panič Jožef. Razen dveh že vse krije hladna zemlja. Jubilant je od leta 1885. bil vedno naročnik »Slov. gospodarja« in član Družbe sv. Mohorja, torej 55 let! Mož je še zdrav in čil ter še vedno opravlja službo organista pri nas. Zaslužnemu slavljencu iskreno častita »Slov. gospodar« z željo, da bi živel v delu za božjo čast do skrajnih mej človeškega življenja!

Dravinjska dolina

Makole. Naša mladina, predvsem naša dekleta, prirede na binkoštno nedeljo po večernicah v društveni dvorani Materinsko proslavo. Na sporedu so različni prizori in petje. K udeležbi se vabijo tudi prebivalci sosednjih župnij. Pridite, ne bo vam žal!

Majšperk pri Ptujski gori. Ker spada občina Majšperk s Sv. Bolfankom v Halozah med najbolj pasivne kraje ptujskega okraja, prosi revno prebivalstvo merodajne činitelje pomoči, ker radi dnevno rastoče draginje grozi lakota. — Občinska uprava namerava v tem letu zgraditi sadno sušilnico, kar bi bilo v splošno korist vsem, posebno še revnejšim slojem. Saj se je doslej uporabljalo sadje le za pijačo, dasiravno mnogi nimajo kruha. — Neprevidno ravnanje z orožjem je bilo vzrok smrti komaj 18 letne mladenke Pavle Krapše, katero smo pokopali v nedeljo, dne 5. maja.

Laporje. Dekliški krožek priredi pod okriljem Prosvetnega društva materinsko proslavo na binkoštni ponedeljek v šoli po večernicah. Vabimo vas, ljubljene mamice, pridite, da pozabite na trenutek skrbi v veselju, ki so vam ga pripravile vaše hčerke! Pridite tudi drugi, ki cenite delo in trud ter žrtve naših mamic!

Slovenska Krajina

Bogojina. Pri nas je imela Krajevna kmečka zveza ustanovni občni zbor. Kljub temu, da je bilo vreme tako žalostno, deževno, je bila udeležba zadovoljiva. Obiskal nas je tudi zvezin zastopnik g. prof. Potokar iz Sobote, ki je imel zelo jedrat govor, v katerem je med drugim omenjal, kako velike važnosti je združitev, kaj se vse lahko doseže, kar pa seveda posameznik ne more. Zato je pozival kmete, naj se jih čim več včlani v to mlado kmečko organizacijo. Nato se mu je novo izvoljeni predsednik g. Šabjan Franc zahvalil za govor in obisk. — Tukajšnji Fantovski odsek je imel izredni občni zbor, ker nekaj odbornikov in tudi članov odide k vojakom. Med njimi odide tudi brat predsednik Matija Puhan. Zelo nam je žal, da nas zapusti, kot oče svojo družino, saj je bil eden najbolj agilnih delavcev v našem odseku. Za njegov trud in požrtvovanje se mu najlepše zahvaljujemo, enako

»Kaj? Z njo bi šli. Moje stanovanje je dovolj veliko. Tu niste na svojem, pri meni boste pa doma. V Brezju je tudi topleje, kraj je bolj prijazen. Potem pa ne boste imeli samo hčerke, imeli boste zdravnika tudi kar pri sebi, čeprav upam, da ga vam ne bo kmalu treba.«

Čez gospejin obraz je šinil žarek veselja.

»Ali ste se s Treziko že zmenili?«

»Ne besede še ne. Ne bi se mi bilo zdelo pošteno, ko bi bil z gospodično za vašim hrbtom kaj spletel. Poprej sem hotel vašo besedo.«

»Toda Trezika ni bila v kakih višjih šolah, bila je samo pri šolskih sestrah.«

»Zaradi tega jo še bolj cenim. Višje šole, gospa, dekleta samo skazijo.«

»Da, gospodinja je že; pa dati ji nimam kaj in mlada tudi ni več. Že v samostanu je bila najstarejša med gojenkami; pozneje pa je tudi morala za delom in zaslužkom, da je doma pomagala.«

»Bolj mlada je še zmeraj kakor jaz. Kar pa se drugega tiče, hvala Bogu, nisem bil nikoli tak osel, da bi bil hotel denar priženiti. — Gospodična je brihtna in čedna in dobrega srca; to je več kakor cela skrinja denarja. Že kar od kraja mi je bila po volji. Odkar pa sem jo med vašo boleznijo bolj spoznal, si zmeraj pravim: S to bi bil srečen, z drugo nobeno.«

(Dalje sledi)

se fino svetlikajo in dajejo ženski, ki jih nosi, tako večjo varnost. Nemara bodo takšne nogavice postale moda tudi drugod, kjer si niso naložili luksusa vojne in zatemnitev.

24 romanov v enem letu. V Pragi je umrl te dni 41letni stari češki pisatelj Jaroslav Pokorný, ki se je ponašal s posebnim rekordom v svoji stroki. L. 1937. je napisal nič manj nego 24 romanov, torej vsaka dva tedna po enega. V 12 letih, odkar je pisal, je izdal 200 romanov, kar je že fizično ogromno delo. O kakovosti tega dela seveda ne govorimo. Češki listi pripominjajo, da je začel Pokorný kot nadebuden lirik, v borbi za kruh pa je moral postati »fabrikant romanov«.

*

tudi drugim bratom, ki nas zapustijo, in jim želimo v vojaškem stanu mnogo sreče in zdravja. Bratje, prosimo vas, da ko se vrnete, da pridete spet med nas, kjer boste z nami vred delali naprej za čast božjo in za blagor naroda! Bog živi!

Haloze

Sv. Barbara v Halozah. Škoda radi zimske pozebe se šele sedaj prav vidi, zlasti v vinogradih. Da kdo nima pozebljenega trsja, se more le malokdo pohvaliti. Tudi sadjarji, zlasti v dolinah in nizkih odprtih legah imajo v mladih nasadih ogromno škodo na jablanah, breskvah, marelicah in slivah. Mnoga drevesa sploh nič ne poganjajo. Pojavil se je tudi mali zimski pedic (pedjač), ki je že zvlekel vse listje skupaj. Neugodno vetrovno in deževno vreme deloma pa tudi radi pomanjkanja časa (predolga zima!) nismo mogli škropiti in to je omogočilo nastop škodljivcev v obilni meri. — Z regulacijo začnemo 15. maja. — Nek trgovec prodaja moko Ogg po 5 din 1 kg. Ali je to dovoljeno? Saj še v mestih ni taka cena moki! Oblastvo, kje si?!

Šmarski kraji

Sladka gora. Priljubljena božja pot k sladkogorski Materi božji je bila v predvojnih letih vedno dobro obiskana. Sedaj pa jo poseti iz oddaljenejših krajev le majhno število romarjev. Vzrok temu so menda slabi časi. Toda vključ raznim težavam se je tudi pri nas v zadnjem času nekaj napravilo. S pomočjo občine in banovine smo zgradili vodovod, ki je v splošno korist kraju, največ pa tistim, ki so nanj priključeni. Pred dvema letoma se je pa pričelo z gradnjo nove banovinske ceste Sladka gora—Lipoglav, ki pa žal še ne bo kmalu gotova, kajti dela na tej cesti se pričnejo navadno proti jeseni in trajajo največ 2—3 mesece. Letos se je že davno govorilo, da se bo kmalu pričelo z deli, toda do danes se še ni, razen malega dela v kamnolomu, dočim so s sličnimi deli drugod že davno pričeli. Prosimo merodajne činitelje v imenu vseh zaslužka potrebnih, da ukrenejo vse potrebno, da se z deli čimprej začne. Ljudje od same hvale tudi pri nas ne morejo živeti. Zato prosimo tiste, ki se jih to tiče, da nam dajo, oziroma preskrbijo možnost poštenega zaslužka. Stiska je sedaj dvakrat večja kot v jeseni, kajti ljudstvo nima niti potrebnih semen, kar se pa hrane tiče, pa niti ne govorimo. Prosimo tudi pojasnila, kje in kaj je s ceneno koruzo in krompirjem, za katero je nudila banska uprava podporo. Koruzo in krompir po nizki ceni, ki bi revežem prav prišla, težko pričakujemo.

Kostričnica pri Rogški Slatini. Tukaj sta sklenila zakonsko zvezo vrl mladenič Kokol Franc, večletni načelnik pri bivšem orlovskem odseku, katerega dela in uspehi se še danes poznajo med doraščajočo mladino — bil je pri vseh tukajšnjih vsogojnih katoliških mladinskih društvih agilen član in odbornik — in Pepca Tadin, vzorna Marijina družbenka in cerkvena pevka. Vsa tukajšnja društva častitajo in želijo novo poročencema obilo sreče in zadovoljstva v novem stanu!

Laški okraj

Izlet v Celje se vedno izplača! Cenjeno domače občinstvo in tujce vljudno vabimo, da obiščejo gostilno »Angelj« v Celju, Prešernova ulica 20. Tam dobite izborna ljutomerska naravna in sortirana vina. Priznana dobra kuhinja, pozorna postrežba. Avtomatski biljard. Se priporoča M. Seifried, gostilničarka. 751

Svetina nad Celjem. V ponedeljek, 22. aprila, je zadela Svetino velika vremenska neizgoda. Popoldne ob treh je naenkrat prihrula sem od trboveljske strani strahovita nevihta s točo, ki je kmalu pobelila tla ter napravila na drevesnem brstju že veliko škodo; še drugi dan so ležali po osovinih kotih celi kupi ledu. Obenem pa je strela tako silovito udrihala, da se je ljudstva polastila groza in strah. Na Svetini sami je strela udarila v visoki stolp Marijine cerkve, a je po strelodovu brez škode zdrknila v zemljo; par trenutkov pozneje je zopet strahovito zagrmelo, strela je tresčila v stolp male (Križeve) cerkve, ki nima strelododa; vetrnice v linah je popolnoma zdrobila, druge škode pa k sreči ni napravila. Tudi v novo šolsko poslopje je udarilo, a brez škode, ker je bil strelodov v redu. In še dalje je udrihala strahovita strela. Na Mrzli planini je udarila v gospodarsko poslopje Bobnarja, sedaj Godca iz Teharij. V trenutku je bilo leseno in s slamo krito poslopje v ognju, ki je do tal uničil stavbo in vso opremo, tudi sodi s pijačo so zgoreli. Na gašenje ni bilo niti misliti, ker na visoki Mrzli planini ni ne vode ne gasilskega orodja. Zgodaj nas letos obiskujeta toča in strela! —

Pogosto na Svetini ustrela užiga, a nimamo za gašenje nikakih priprav. Predvsem bi bila potrebna voda, a je tako daleč zunaj vasi, na Odršeni, studenec, da je v primeru potrebe skoraj brez pomena. Veliko vode steče dnevno iz imenovanega izvira po dolini, treba bi bilo vodo zajeti in napeljati v vas, kar bi bilo v splošno korist; a ni ga človeka, ki bi zadevo resno vzel v roke...

Razbor pri Zidanem mostu. Četudi je malo slišati o našem kraju, vendar zato še ne zaostajamo za drugimi kraji. Že drugo leto smo pri nas imeli letos kmetijski tečaj. Dobri volji in vztrajni delavnosti tukajšnjega šolskega upravitelja g. Ivana Švarca je uspelo, da je v koristnem delu združil v kmetijskem tečaju vse delavljne in napredke želeče fante in mlajše posestnike. V nedeljo, 21. aprila, so priredili v šoli zaključek kmetijskega tečaja z vpisovitvijo treh enodejank. Načelnik odbora kmetijskega tečaja posestnik Pompe Ivan je v svojem govoru izrazil zahvalo banski upravi, občini in vsem ostalim, ki so delo tečaja podpirali. Ugotovil in pohvalil je vno nekaterih posestnikov za dvig izobrazbe in znanja v kmetijstvu. Želja vseh po napredku stremeljih tukajšnjih ljudi je, da bi se v bodoče delo za dvig kmetijstva le še nadalje-

Ogljene ščetke

dobavlja najhitreje
za vse vrste električnih strojev in
aparatur
Domača tvorila

RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

valo v začetni smeri. — Lani ustanovljena Sadjarska podružnica si bo nabavila sadno škropilnico. V jeseni bo uredila tukajšnjo trgovino s sadjem, da ne bo takih zlorab po mešetarjih kot so bile v minulem letu. — Elektrifikacija nam je zagotovljena. Vse merodajne činitelje prosimo, da pričetno elektrifikacijo izvedejo do konca. Če so lahko dogradili vod do graščine Rude, mislimo, da bi ga takoj lahko tudi do Razbora, ki je le dober kilometer od Rude, saj bi se na našem hribu vsi takoj radi okoristili z električnim tokom. Upamo, da se nam bo v najkrajšem času uresničila naše želja po električni luči!

Pozor, posestniki sadovnjakov!

(Dopis iz Savinjske doline)

Gospodarji se radi sadnih dreves in gnojnice opozarjajo, da naj gnojnice ne puščajo kar naravnost v za to izkopane jarko izlivati v potoke, nego naj vsako kapljico napeljejo križem sadovnjaka. Drevesca pa naj bodo zgodaj spomladi pod krono okopana. Okoli debla naj se potresa apneni prašek, ako tega ni, pa pepel; tudi cestni prah je dober. Pod krono pa je gnojiti z gnojnicco. Tako oskrbovano drevo bo posestniku trud stotero poplačalo. Pred par leti sem soseda, kateri je imel ob meji vrsto jabolčnih dreves, ki niso rodila, opozoril, naj gnojnico, katere se mu razliva, lepo pod dotična drevesa pod kronami razlije, pa bo videl, kaj da je okapanje in gnojnica vredno. On me je lepo ubogal in kaj je dosegel?! Isto leto je dobil jabolčnice 18 hl! Drugo leto je pa zanemarjal kakor tudi tretje, pa je dobil komaj 4 hl. Sedaj pa pravi, da tega dela nikoli ne bo opustil. Drugi sosed pa vsako leto posveča skrb drevu v tem smislu, pa ima letno obilno sadja; eno leto več, drugo nekaj manj, vendar pa dovolj za domačo potrebo, ker si mora drevo po zelo obilni rodovitnosti naslednje leto malo odpočiti. Neki drugi posestnik pa ima mošanco, ki ni prav rodila. Okopal je drevo ter naredil spodaj gredičico in jo dobro polil z gnojnicco. Pridelal je okrog 850 kg jabolk, iz katerih je naprešal 6 hl okusne jabolčnice in še 100 kg jabolk hranil. Mošancelj je namreč zelo mošnat. Lani je bilo mnogo sadja, pa se je vendar drago prodajalo celo v Celju, kjer še imenitnih jabolk, n. pr. bellefleur nisem videl. So lege po hribih, kjer raste vse drugo robidje, samo sadnega drevesa ne vidiš, razen take divjačine, dočim bi — ako bi se malo bolj za zlahotno sadje pobrigali — v eni občini dobivali milijone za sadje, posebno,

če bi gnojnico pravilno uporabljali in je ne pustili odtekati po cestnih jarkih. Gnoj in gnojnica je namreč pri gospodarstvu to, kar je pri živem bitju kri in meso. Zato je gledati pri delu okrog gnojišč, da se gnojnica štedljivo spravlja ter ne pušča od gnoja kar naravnost po jarku v potok, nego na gnoj izlivati, ko je suh, zgoraj pa gnoj vsaj na teden z drobno zemljo potresti, ko se zvozi iz hleva, da dušik ne izpuhti ter da ostane moč v gnoju. Ako namreč dušik izpuhti, gnoj le zemljo malo zrahlja ter prav malo koristi. Kako škodljivo pa je, ako se gnoj zvozi na njivo ter tam pušča cele tedne, da dušik izpuhti! Umen gospodar gnoj vozi na njivo in takoj podarja sproti, da dušik pride v zemljo in ne v zrak. Pomirite se tega navodila! Sadno dreve v bodoče sadite v najmanj v štiri kvadratne in ne v majhne, okrogle luknjice, ako hočete kdaj dobivati dobiček od drevesa. Kako se drevesa odgajajo, si ogledajte osem let stari sadovnjak pri Petru Čremožniku na Ložnici pri Celju. On ima po ameriškem načinu obdelan nov sadovnjak, da orje med drevesi. Pred osmimi leti je sadil »drobišč«, tanek kot bičjaki, danes ima velika in čedna drevesa. Njegov sosed Strenčan Jurij na Lavi je sadjar, katerega delo je vredno pogledati. Tudi novi nasad na mužavem nizkem prostoru pri Farincu Francu na Ostrožnem je vzorno zasajen. Ako bi kmetje vsepovsod tako obdelovali, bi mi v dravski banovini dobivali letno težke milijone za sadje, tako pa radi nevednosti in tudi radi malomarnosti dobrega in stalnega sadja — stradamo! Ako boste te vrstice v srcu in v glavi stalno hranili, boste našemu »Slov. gospodarju« in podpisaniemu staremu veščaku hvaležni. Bog vas in vaše delo blagoslovi! — Vatroslav Kosi.

Kmečka trgovina

Sijajno uspela vinska razstava in sejem v Svečini

V nedeljo, 5. maja, je vinarska podružnica v Svečini skupno z drugimi organizacijami ter s pomočjo banske uprave priredila krasno organizirano vinsko razstavo. Že dan poprej proti večeru je imela razstava visok obisk. Pripeljal se je minister dr. Krek v spremstvu mariborskih odličnikov. Gojenke tamkajšnje gospodinjke šole so mu priredile pripravljen sprejem. Pozdravile so ga z nagovorom in so mu izročile krasen šopek. G. minister je vsaki gojenki podal roko. Predstavili so se mu tudi okoliški župani in voditelji naših organizacij. — V nedeljo ob 8.30 je zastopnik g. bana inž. Podgornik kot načelnik kmetijskega oddelka s primernim nagovorom otvoril razstavo. Goste je pozdravil predsednik Vinarske podružnice svečinski podžupan Jože Paskolo. Govorila sta še tudi ob otvoritvi mariborski podžupan Žebot in predsednik okrajnega kmetijskega odbora bivši oblastni odbornik Lojze Zupančič. Razstavljenih je bilo okoli 200 najbolj-

ših in najvinejših vrst vina iz svečinskega okoliša. Strokovna komisija je izjavila, da takih specialnih in finih vin, kakor jih ima Svečina z okoličico, malo kje najdejo. Obisk na razstavi je bil ves dan izredno velik. Popoldne so prispeli z velikim avtobusom gojenki kmetijske šole iz Križevcev na Hrvaškem, gostilničarji in vinski trgovci iz Ljubljane in ostale Kranjske ter številni Mariborčani. Popoldne pa je pripeljalo v Svečino toliko avtomobilov in avtobusov iz vseh krajev Slovenije, da je bil ves širni prostor okrog svečinskega gradu zatrpan z vozili in je moralo orožništvo odrediti parkiranje voz na prostoru pri cerkvi. Uspeh vinskega sejma je naravnost presenetljiv. Gostilničarji iz Maribora in vse Slovenije, ki so se v zelo velikem številu udeležili te razstave, so pokupili skoro vsa vina, ki so še bila na razpolago pri sloviti svečinskih vinogradnikih. Cene na sejmu so poskočile na 7, 8 in celo na 9 din liter. Prireditelj je uspela v vsakem oziru. Častitamo našim vinogradnikom v Svečini in okolici k tako lepemu uspehu!

Trgovina pod okriljem državnih oblasti

Dne 7. maja se je v Beogradu sestal jugoslovansko-nemški trgovski odbor, da prerešeta vsa vprašanja, ki prihajajo v poštev pri izmenjavi blaga med Nemčijo in Jugoslavijo. V glavnem se hoče vse potrebno ukreniti v zvezi z vključenjem Češko-Moravske v nemško carinsko območje. Kar se tiče izmenjave blaga samega, ne bo nobenih sprememb, posebno ne z naše strani, kajti letošnja žetev ne kaže ugodno in bodo naše dohate kmetijskih pridelkov Nemčiji najbrž še manjše kot prejšnje dve leti. Prav tako ne bo zvišana vrednost (kurz) nemške marke, o čemer se je govorilo, saj se je vrednost dinarja nasproti marki celo zboljšala. Radi tega Nemci niti niso načeli vprašanja zvišanja vrednosti nem. marke.

Devizni odbor Narodne banke je odločil, da pride pod kontrolo tudi izvoz cementa in drv za kurjavo. V smislu te odločbe so storjeni vsi potrebni koraki pri izvoznikih in tozadevnih deznarjih zavodih, preko katerih se vrše plačila s tujino.

Zanimivo je, da je italijanski trgovinski delegat v Beogradu iskal od naših oblasti dovoljenje za izvoz 150 vagonov kornuza v Albanijo, kjer prebivalstvo strada. Naša vlada je dala odgovor, da tega ne more dovoliti, ker se drži odredbe, izdane prejšnje jeseni, po kateri je zabranjen vsak izvoz kornuza iz naše države.

Minister trgovine dr. Andres je odredil povišanje cen živini, ki se izvažajo v Italijo. To povišanje je odrejeno v sporazumu z Italijo. S povišanjem je izravnana razlika med našimi tržnimi cenami živine in cenami živine v Italiji, določenimi pred par meseci.

Na merodajnih mestih se proučuje vprašanje prepovedi izvoza katrana. To vprašanje je prav tako važno v sedanji vojni, kajti Finska, Švedska in Poljska, ki so prej zalagale svetovni trg s katranom, ne pridejo več v poštev pri izvozu istega. Naš katran se je radi tega zelo iskal, radi česar so se pa jeli prekomerno izkoriščati naši borovi gozdovi. Radi tega ni izključeno, da se bo izvoz katrana sploh prepovedal.

Vlada je podpisala uredbo, s katero se pooblašča Prizad, da uvozi 5000 vagonov kornuza carine prosto. Po isti uredbi se bodo popisale vse zaloge kornuza v državi.

Službeno poročilo ljubljanske blagovne borze

Smreka-jelka. Hlodi I, II. 235—305, brzojavni drogovci 220—250, bordonali 320—370, filerji do 5/6 250—290, trami ostalih mer 260—320, škorete 560—730, deske-hlodi 560—640 din kubični meter.

Bukev. Hlodi 125—155, hlodi za furnir 250 do 300, deske-plohi, neobrobjeni 300—350, ostrorobi 520—600, parjeni, neobrobjeni 420—480, parjeni, ostrorobi 590—700 din kub. meter.

Hrast. Hlodi 235—350, bordonali 800—900, deske-plohi neobrobjeni 700—800, frizi 750—950 din kub. meter.

Ostali les. Obrobjene deske-plohi: macesen 1000—1050, brest 690—760, javor 680—750, jesen 710—760, lipa 610—670 din kub. meter.

Zito. Kornuza 192—195, banatska pšenica 253 do 255, bačka pšenica 260—262, ječmen 210 do 215, oves 205—210, rž 215—217, ajda 210—215, proso 260—265 din 100 kg.

Mlevski izdelki. Pšenična moka Og 380—390, pšenična moka 2 360—370, št. 5 340—350, št. 6 320—330, debeli pšenični otrobi 180—185, drobni pšenični otrobi 170—175 din 100 kg.

Deželni pridelki. Fižol ribničan 500—550, prepelčar 550—600, krompir 165—170, industrijski krompir 115—125, sladko seno v balah 115 do 120, polsladko seno v balah 110—115, kisló seno v balah 95—100, pšenična slama v balah 65 do 75 din 100 kg.

Stanje (tendenca) za mehki les zelo trdno, za trdi les stalno, za žito mirno, za mlevske izdelke mirno, za deželne pridelke trdno.

Cena mehkega lesu padla

Prihajajo poročila, da je v zadnjih dneh cena mehkega lesu na domačih trgih padla za 60 do 70 din pri kub. metru. Cena je padla najprej na Sušaku, nato v Gorskem Kotaru, potem v Sloveniji in nazadnje v Bosni. Vzrok padca cen je v tem, ker je naš les za Anglijo predrag in si je lahko Anglija dobavila cenejši les iz Kanade. Tudi v Nemčijo se je izvoz našega lesa radi visokih cen zmanjšal. Naših lesnih trgovcev padec

cen ni prav nič prizadel, ker so bili o vsem pravočasno poučeni in so s tem že računali. Radi tega se gornji padec cen lesu ne razvidi niti iz službenih poročil ljubljanske blagovne borze. Trgovci, ki so padec cen predvidevali, so že pri nakupu upoštevali 10% nižjo ceno, v kolikor je cena padla.

Drobne gospodarske vesti

1.000.000 kg tobaka so kupili pri nas Nemci. Tobak bo poslan v Nemčijo z vlakom. Tudi Slovaki so kupili pri nas 300.000 kg tobaka, katerega bomo poslali na Slovaško prav tako z vlakom.

Pet vagonov dalmatinskega vina je prodala v zadnjem času Nemcem »Gospodarska sloga«. Vagoni s cisternami so prišli iz Nemčije. Vino je kupljeno naravnost od kmetov, ki ga sami postavljajo na železniške postaje, kjer se vino takoj preljuje v vagone-cisterne.

»Gospodarska sloga« izvažajo zaklano živino. V ta namen je vzela »Gospodarska sloga« v najem večjo izvozno klavnico. Sedaj »Gospodarska sloga« kupuje različno živino ter jo izvažajo v zaklanem stanju.

Dovoljenje zvišanja cen izdaja v zadnjem času banska uprava zelo pogosto. Dovoljenja se nanašajo na zvišanja cen mesu, kruhu, bučnemu olju itd., in to v raznih krajih Slovenije.

Cene goveje živine po sejmi

Volli. Maribor debeli 7—8 din, poldebili 5.25 do 6.75 din, plemenski 5.75—7 din; Slov. Konjice II. 6—7 din, Slovenjgradec I. 6.50—7 din, II. 5 do 6 din; Gornji grad I. 7.50 din, II. 6.50 din, III. 5.50 din; Brežice I. 10 din, II. 9 din, III. 7.75 din kg žive teže.

Bikli. Maribor 4.75—5.75 din kg žive teže.

Krave. Maribor debele 4.75—6.50 din, plemenske 4.50—5.50 din, klobasarice 3.25—4.25, molzne 4.50—6.25 din, breje 4.25—5.25, Slov. Konjice 3—4 din, Slovenjgradec 4—5 din, Gornji grad I. 6 din, II. 5 din; Brežice I. 8 din, II. 6 din kg žive teže.

Telice. Maribor (mlada živina) 5.50—7.25 din, Slov. Konjice II. 6—7 din, Slovenjgradec 5—6, Gornji grad I. 6.50 din, II. 5.50 din, Brežice I. 9 din, II. 8 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 5.75—7 din, Slov. Konjice II. 7—8 din, Slovenjgradec I. 7 din, II. 6 din, Gornji grad I. 7 din, II. 6 din, Brežice I. 8 din, II. 7 din 1 kg žive teže.

Goveje meso. Slov. Konjice 12 din, Slovenjgradec 12—14 din, Gornji grad 12—14 din, Brežice 14—16 din kg.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 130 do 155 din, 7—9 tednov 140—160 din, 3—4 mesece 240—285 din, 5—7 mesecev 380—450 din, 8—10 mesecev 485—600 din, 1 leto stare 830—900 din komad; 1 kg žive teže 8—10 din.

Pršutarji (proleki). Slov. Konjice 12 din, Slovenjgradec 8—11 din, Gornji grad 8 din, Brežice 10 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Slov. Konjice 13 do 14 din, Gornji grad 9 din, Brežice 13 din.

Svinjsko meso. Slov. Konjice 14—16 din, Slovenjgradec 16—17 din, Gornji grad 16 din, Brežice 16—20 din kg.

Razgovori z našimi naročniki

Kmetijske šole. H. J. Guštanj. V Sloveniji srednje kmetijske šole ni. Na Hrvaškem je v Križevcih, ki pa nima internata. Internat imajo: srednja kmetijska šola v Valjevu, drinska banovina, in pa srednja vinarsko-sadljarska kmetijska šola v Bukovu pri Negotinu, moravska banovina. V srednjo kmetijsko šolo lahko vstopijo oni, ki so končali štiri razrede meščanske šole ali štiri razrede gimnazije, ali so pa dovršili dveletno nižjo kmetijsko šolo. Sprejemni izpit polagajo samo oni, ki vstopijo v srednjo kmetijsko šolo iz dveletne nižje kmetijske šole, drugi pa ne. Pismena prošnja za sprejem z vsemi prilogi se pa mora v vsakem primeru narediti.

Banovinska vinarska in sadljarska šola v Mariboru. K. K., Središče. Šolsko leto na tem zavodu prične s 15. septembrom, prošnje z vsemi obveznimi prilogi pa je treba poslati vsaj do 1. septembra; bolje pa prej, nego pozneje. Pogoj za sprejem ni, samo da je pro-

Stanina. Slov. Konjice 18 din, Gornji grad 18, Brežice 18—20 din kg.

Svinjska mast. Slov. Konjice 19 din, Slovenjgradec 22 din, Gornji grad 22 din, Brežice 22 do 24 din kg.

Tržne cene

Krompir. Slov. Konjice 2.40 din, Gornji grad 2 din, Brežice 2.50 din, Maribor 2—2.50 din kg. **Fižol.** Slov. Konjice 7 din, Slovenjgradec 6—8, Brežice 6 din, Maribor 6 din kg.

Seno. Maribor sladko 180 din, kisló 160 din, Gornji grad 100 din, Brežice 150 din 100 kg.

Lucerna. Gornji grad 120 din, Brežice 175 din 100 kg.

Slama. Maribor 75 din, Slovenjgradec 50 din, Gornji grad 60 din, Brežice 80 din 100 kg.

Drva. Slov. Konjice 85 din, Gornji grad 75 din, Brežice 90 din kub. meter.

Zelenjava. Mariborski trg: čebula 3—4 din, česen 8—10 din, kisló zelje 5 din, hren 7—9 din kg, glavna zelja 0.50—6 din, ohrovtá 0.50—5 din, zelene 0.50—3 din, glavna solata 1—4 din, koleraba 2—3 din.

Sejmi

14. maja svinjski: Ormož, Središče (namesto 13.); tržni dan: Dolnja Lendava; goveji in konjski: Maribor; živinski: Ljutomer; živinski in kramarski (namesto 12.): Lemberg, Planina, Teharje, Slovenjgradec — 15. maja svinjski: Celje, Trbovlje — 16. maja tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Vojnik, Slivnica pri Celju, Pilštajn, Razkrižje — 17. maja svinjski: Maribor — 18. maja svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Gospodarska posvetovalnica

F. F. Selo. Krompir je posebno hvaležen za gnojenje s kalijem. V poštev pride 40% kalijevega sol, katere vzemite okrog 100 kg na oral. Poročite jo lahko ob priliki prvega okapanja krompirja. Ker je Vaša zemlja bolj težka, bo potrebovala manj kalija, zato pa je potrebno, da se pognojite (tudi ob priliki okapanja) s superfosfatom. Če ste gnojili s hlevskim gnojem, je potrebno, da dodate še 15—20 kg superfosfata na oral. Superfosfat pomaga razkrajati hlevski gnoj, ki pride radi tega prej do učinka, kar je važno posebno za Vašo zemljo. Z dušikom Vam ne bo potrebno gnojiti, posebno če ste gnojili s hlevskim gnojem. Le v primeru, da niste gnojili s hlevskim gnojem, je potrebno, da pognojite še s čilskim solitrom (okrog 180 kg na oral), ker druga umetna dušičnata gnojila radi težke topljivosti ne pridejo več v poštev. Gnojili boste torej le s kalijevo soljo (okrog 100 kg na oral) in pa s superfosfatom (15—20 kg na oral) ter v primeru, če niste nič gnojili s hlevskim gnojem, še s čilskim solitrom. V tem primeru (namreč če niste gnojili s hlevskim gnojem) pa morate obrok kalijeve soli in superfosfata zvišati na okrog 200 kg kalijeve soli in pa na okrog 40 kg superfosfata za oral.

Č. J. Župetinci. Kot pri domači, črni ali štajerski detelji, tako tudi pri lucerni pustimo za seme le drugo košnjo, ki daje več semena kot prva košnja. Lucerna je zrela, ko porjavijo stroki in in postane seme rumeno in trdo. Semensko lucerno je previdno požeti in ko je dosti suha omlatiti. Na oral lahko pridelate 200—300 kg semena.

silec dovršil ljudsko šolo, da je star 17 let in da je zdrav in v navedenem oziru neoporečen. Mesečna vzdrževalnina se ravna po premoženjskih razmerah prosilca in znaša 25—300 din. Prošnje za podporo se vlagajo po navodilih ravnateljstva šole, ko je učenec že sprejet. Šola je dveletna in je v enem letu ni mogoče končati, kajti še dve leti sta skoraj premalo, da bi mogel učenec pridobiti to, kar mu je za življenje potrebno. Tozadevna pojasnila daje ravnateljstvo šole.

Proso na sosedni njivi in kure. S. F. Vi ste res dolžni preprečiti, da ne zahajajo Vaše kure na sosedno zemljišče ter tam delajo škodo, čeprav so Vaše kure doslej vedno zahajale na sosedov svet in je sosed šele sedaj nasejal na svoji mejni njivi proso. Kur, ki bi zašle na sosedov svet, sosed ne bi smel zaklati, pač pa jih lahko zapleni v zavarovanje svojega odškodninskega zahtevka, morda Vam pa v osmih dneh kure vrniti, ako se z Vami ne pobota ali ne vložiti tožbe.

Naznanila

Slovenski mladini! V nedeljo, 16. junija, bo v Ljubljani druga banovinska skupščina naše mladinske politične organizacije MJRZ. Slovenska mladina hoče na tej skupščini na ves glas in vsemu svetu povedati, da stoji kot urejena armada za svojim voditeljem dr. Antonom Korošcem in da hoče z njim na čelu ponovno priseči zvestobo svojemu kralju, ponovno pokazati svojo narodno zavest, svojo pripadnost k slovenskemu narodu in svojo ljubezen do slovenske zemlje in slovenskega jezika. Poudariti pa hoče tudi svojo neomajno ljubezen do naše narodne države Jugoslavije in izpovedati svojo odločno pripravljenost, da brani sleherno pod našo državo. Ob tej priliki bo slovenska mladina, organizirana v MJRZ, poudarila tudi svojo zahtevo, da se slovenskemu narodu priznajo pravice, ki mu po božjih in človeških postavah gredo. Letošnja banovinska skupščina MJRZ v Ljubljani ne bo samo zbor delegatov, ki jih bodo na skupščino poslane posamezne krajevne edinice MJRZ, ampak hoče biti mogočna manifestacija slovenske mladine za svoje svetinje in ideale. S temi smernicami bo potem pogumno šla na nadaljnje delo med slovenskim narodom.

Tretji dekliški dan. Lavantinska Katoliška akcija za dekleta priredi s sodelovanjem Dekliških krožkov za vsa dekleta lavantinske škofije v nedeljo, 30. junija, svoje tretje veliko zborovanje: **III. dekliški dan na Betnavi pri Mariboru**. Na praznik sv. Petra in Pavla zvečer bo uvodna prireditev. V nedeljo zjutraj bo slovesna obhajila sv. maša. Po sv. maši bo zborovanje. Govorila nam bo Cerkev po svojih zastopnikih in me same bomo spregovorile besedo o delu dekliškega gibanja naše škofije v duhu Katoliške akcije. — Opoldne se bomo razvedrile ob pestrem zabavnem sporedu. — Popoldanska kratka slavnostna akademija z večericami bo naš praznik zaključila. Namen prireditve je, da skupno pregledamo delo, ki so ga opravile organizirane skupine deklet v KA in DK v delovnem letu, ki ga s tem praznikom zaključujemo. Na dekliškem dnevu pa se bomo tudi seznanile z novim delom, ki nas že čaka za leto 1940/41. Vsa podrobna navodila bo dobili č. župnijski uradi in krožki KA, oziroma DK. Povsod Boga po Mariji!

Praznovanje Marije Pomočnice na Rakovniku v Ljubljani bo letos v nedeljo, 2. junija. Ker bo do 26. maja, to je prvo nedeljo po cerkvenem prazniku Marije, Pomočnice kristjanov, po nekaterih župnijah še procesije sv. Rešnjega Telesa, bo letošnji veliki romarski shod, združen s praznovanjem Marije Pomočnice, na Rakovniku šele 2. junija. Zaprošena je polovična voznina po železnicah. Podroben spored bo še objavljen.

Vurberg. Na binkoštni ponedeljek bo v župnijskem domu popoldan materinska proslava.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Na binkoštni ponedeljek priredi pri nas Prosvetno društvo iz Negove dve lepi igri: »Pod varstvom Matere božje« in »Spokornica«. Začetek ob 15. Na svidenje!

Negova. Na binkoštno nedeljo vprizori Prosvetno društvo ob 15 dve lepi igri: »Pod varstvom Matere božje« in »Spokornica«. Pridite! Ptuj. Na binkoštni ponedeljek ob 9 v okoliški deški šoli okrožni sestanek viničarjev.

Veržej. Marijanišče praznuje 19. maja praznik Marije Pomočnice.

Spomladanski plemenski sejem rodovniške govedi pingavške pasme v Ormožu bo v sredo, 15. maja, predpoldne na sejmišču. Prignani bodo rodovniški biki in prvovrstne plemenske krave in telice. Pojasnila pri Zvezi selekcijskih društev za pingavsko govedo v Ormožu.

Sp. Polskava. Na binkoštni ponedeljek ob 15 ustanovitev mladeniške in dekliške Kmečke zveze.

Zetale. Na binkoštno nedeljo v stari šoli »Čevljarjev jubilej« in spevoigra »Snubači«.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Kravar, trezen, samski, se sprejme takoj. Oskrbništvo Novikloster, Sv. Peter v Savinjski dolini. 765

Hlapec, vajen konj in goveje živine, z dobrimi spričevali, dobi takoj dobro službo pri Franju Zdolšek, trgovcu in posestniku v št. Juriju ob juž. žel. 762

Dekle poštenih staršev, staro 14—16 let, se sprejme za pomoč pri gospodinjstvih delih. Ponudbe upravi »Slov. gospodarja« pod »Gostilna na deželi 764«.

Sprejme se poštna gospodinja, 40—45 letna, vajena poljskega in vinogradnega dela, z letnim spričevalom. Maribor, Tomšičeva 21. 746

Hlapec h konjem potrebujem. Nastop takoj. Koželj Franc, Bukovžlak, Teharje. 750

Absolventa kmetijske šole za nadzorovanje delavcev sprejemam takoj. Ponudbe upravi lista pod »Sposoben 753«.

Deklko, staro 14—16 let, sprejemam za pašo treh krav. Naslov v upravi. 754

Poštenega hlapca sprejme takoj Pak Jakob v Gačniku, Pesnica. 755

Sprejemam mladega pekoveškega pomočnika, ki bi tudi raznašal kruh. Bulinger Maks, pekar, na Fram. 759

Iščem družino s štirimi delovnimi močmi za vsa dela na posestvu. Pogoji povoljni. Vprašati v pisarni »Triglav«, Maribor, Aleksandrova 12. 756

Zenska za gospodinjstvo, 35—45 let stara, se sprejme v večji trgovski hiši v Mariboru v stalno in prijetno službo. Vpraša se: Maribor, Dravska ulica 5. 757

POSESTVA

Pozor! Na posestvo se sprejme takoj najemnik: Libaja 8 pri Ormožu. Z živino, oranjem in s poljskim orodjem ima vsakega pridelka polovico. Naslov: Jakob Markrab, Maribor, Grajska ulica 5. 740

Hišo z dvema sobama, vrt, parcelo prodam. Pojasnila: Sp. Dobrova 121, Maribor. 745

Posestvo se takoj proda, 4 orale, četrte ure od glavne ceste. Vprašati: Spodnji Porčič št. 49, Sv. Trojica, Slov. gorice. 761

RAZNO:

Privatno prakso je otvoril v Ptuj dr. Breznik Vladimir, Aškerčeva ulica 18 (v prejšnji ordinaciji umrlega dr. Štuheca). 760

Dam pijačo za krompir. Dobaj Jožef, Gaj 49, Zg. Sv. Kungota. 749

Čebelnjak, komplet, in čebele s potrebnimi pripravami, dvojen plug za bregove takoj na prodaj po nizki ceni. Franc Ernecl, Sp. Laže pri Poljčanah. 741

Škropilna sredstva: Solbar, Nosprasi, Aresin, Afidon, žvepleni cvet, nadalje vsa olja, barve, lake, različne kemikalije za tekstilne in ostale industrije, vsa sredstva za izoliranje in konzerviranje, kakor: Avenarius karbolnej, katan in mertol dobite v veliki izbiri in najceneje v Kemindustriji, d. z o. z., Maribor, Aleksandrova cesta 44, telefon 24-17. 743

Na vsaki podeželski domačiji z doraslo ali dorasčajočo mladino bo koristno vplivala knjiga o lepem in dobrem ponašanju »Doma in v družbi«. Če bi starši vedeli za vrednost te knjige, b i jo takoj naročili z nakaznico. Cena 13 dinarjev. Naslov: Petrinčič Anton, polkovnik, Jurkloster. 744

Drva, bukova, gabrova, do 100 vagonov, ali gozd kupi in plača takoj »Obnova«, Maribor, Jurčičeva 6. 739

Kompletno kovaško orodje kupim. Jožef Sever, Šalovci 47, p. Središče ob Dravi. 767

Kupujemo: macesnov, hrastov, smrekov in borov les. Klančnik Ivan, mizarstvo, Maribor, Mejna ulica 6. 758

KOSE
garantirane, kupite pri 734

Jos. Jagodič-u
Celje, Gubčeva ulica, Glavni trg

Vse različne tiskovine

naročate v

Tiskarni sv. Cirila — Maribor

Prepričajte se, da pri »Starinarju«, Zidanšek, Koroška cesta 6, kupite najceneje novo došle ostanke raznih tovarov: svile, delena, čajga, belega platna, moške in deške srajce, fantovske obleke, obleke za deklice od 13 din, predpasnike, tuhne, blazine, dve postelji. 766

KLOBUKE izdelujem proti dežju, nepremočljivo impregnirane, iz čiste angleške merina ovčje volne, že od 30 din naprej. **POPRAVILA** sprejemam, barvam, čistim, povečujem, zmanjšujem in fazoniram po vseh najnovejših modelih od 10 din naprej. Se priporoča **Babošek Vladko**, klobučar, Maribor, Vetrinjska 5. 723

Mošna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače za izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 738

Halo! Pomlad! Leto! **OSTANKI** mariborskih tekstilnih tovarov, dobro uporabni, pristnobarvni, brez napak! »Paket serija H« 15—18 m prima oxfordov, turing in frenšev za posebno močne moške srajce v izbrano lepih vzorcih. »Paket serija M« 15—18 m za ženske obleke, dečke in predpasnike, deleni, kreton, druk, crepi itd. v najlepši sestavi. Vsak paket poštine prosto 150 din. Za enako ceno dobavimo gornja paketa tudi mešano, vsakega polovico. »Paket serija Z« 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč, in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 200.—, Z-4 250.— in Z-5 300.— din. Vsak paket poštine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler traja zaloga. Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem **RAZPOŠILJALNICA KOSMOS**, Maribor, Razlagova ulica 24/II.

Vabilo k rednemu obnemu zboru Hranilnice in posojilnice v Muti, r. z. z. n. z., ki se bo vršil v nedeljo, dne 19. maja 1940, ob 8. uri v pisarni zadruge na Muti s sledečim dnevnim redom. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1939. 3. Sprememba pravil v smislu novega združnega zakona. 4. Volitev načelstva in nadzorstva ter njih namestnikov. 5. Slučajnosti. V slučaju, da bi ta občni zbor ob določen uri ne bi sklepčen, se vrši pol ure kasneje drug občni zbor, ki sklepa neglede na število navzočih članov. — Načelstvo. 763

ALI RES SE NIMATE SREČKE DRŽ. RAZREDNE LOTERIJE?

Sporočite čimprej svoj cenj. naslov na navadni dopisnici hiši sreče, bančni poslovalnici 748

BEZJAK
MARIBOR Gosposka ulica 25.

Za birmo:

„ABOZA“-obleke
I. PREAC, Maribor, Glavni trg 13

Birmanci! Botri!
KLOBUKE

v veliki izbiri, moške in deške, po najnovejši modi, kupite najbolje in najceneje v staroznani klobučarni

Ivan Bregar
Maribor, Gosposka ul. 16

Tudi velika zaloga otroških čevljev, letnih copat, platnenih čevljev (Lastinčevljev), sandal ter bogata izbira nakita za klobuke.

Zavistna Urša

(Nadaljevanje)

»Kako naj to storim?«

»He, he, he!« se je zarežalo bablje. »Kako moreš kaj takega vprašati? Jaz sem že večkrat videla, da sosedove kure letajo čez ograjo in v vašem vrtu škodo delajo. Pri prvi priliki ubij eno sosedovo kuro in jo potem skri-
vaj vrzi na njihovo dvorišče. S tem se bo so-
vraštvo začelo. Tvojega moža bom pošteno
prijela. Prepričana sem, da bo on s teboj
držal.«

»Toda Leganovim ne bomo mogli do žive-
ga. Tožili nas bodo. Tako bomo imeli kazni
in sramoto.«

»Kaj še! Kdo pa bo mogel kaj dokazati?
Brez dokazov pa ni obsodbe.«

Terezija se je ravnala po Uršinem nasvetu.
Naslednjega jutra je Lenčka, sosedova naj-
starejša hči, našla na dvorišču ubito kuro.
Ubila kura je bila ena tistih, ki jih je sama
vzgojila in je ravno pred nekaj dnevi začela
nesti.

Lenčka je pogledala skozi ograjo in je tik
ob njej opazila sledove. Jasno ji je bilo, da
sta kuro ubila in vrgla na dvorišče ali sosed
ali sosedka.

Z ubito kuro je šla v hišo. Pokazala jo je
bratu. Ta stvari ni pripisoval važnosti in je
rekel:

»Ne smeš zameriti sosedu, če tvoje kure
podi iz svojega vrta. Sedaj je slučajno eno
prehudo zadeli in ubil. Seveda bi jo lahko sam
prinesel sem in povedal, kaj se je zgodilo, a
če ni storil tega, se svet tudi ne bo zrušil.«

Lenčke bratove besede niso zadovoljile. Ker
se sam ni zavzel za stvar, jo je hotela ona iz-
vesti do konca.

Vzela je kuro in šla z njo k sosedovim. Mo-
ža in ženo je našla v sobi; Terezija je še le-
žala, Ksaver pa si je pripravljaj zajuterk.

Lenčka je pokazala zakoncema kuro in
rekla:

»Glejta, to je ena naših najboljših kur. Da-
nes sem jo našla poleg ograje mrtvo. Vse ka-
že, da jo je eden izmed vaju ubil in vrgel pre-
ko ograje.«

Ksaver je gledal zdaj kuro, zdaj Lenčko.
Čez čas je jezno dejal:

»Zapomni si, da tvoje kure nič ne brigajo
ne mene, ne moje žene!«

»In vendar je to kuro ubil eden izmed vaju.
O tem pričajo sledovi ob ograji.«

Ksaverja je pograbila jeza. Poskočil je. Pri-
tem je zadeli ob mizo, prevrnil skodelico in
izlil kavo. Skočil je proti Lenčki in zakričal:

»Povedal sem ti, da midva nisva ubila tvoje
kure! Sedaj pa se poberi, drugače te bom s
silo vrgel ven!«

Lenčka je odšla. Doma je z ogorčenjem
opisala očetu in bratu ves dogodek, toda ni
našla razumevanja. Odgovorila sta ji, da za-
radi ene kure ne bosta uprizarjala kakih ko-
medij.

Sovraštvo

Kolmanko je nekega dne odšel v mesto.
Urša je za to zvedela. Vzela je palico in ko-
šaro ter hitro odšvedrala k Tereziji.

Terezija jo je prijazno sprejela ter ji ve-
selo pripovedovala, kako se je končala za-
deva s kuro.

Urša si je zadovoljno mela roke in smeh-
ljaje vzklikala:

»Izvrstno, izvrstno! Bomo že pokazali
Lenčki! Praviš, da je bila jezna? Gotovo se
bo maščevala.«

»Kaj pa nam more? Dokazati nič ne bo
mogla.«

»To je res, a maščevala se bo gotovo. Boš
videla, da vam bo danes ponoči razbila šipe
na oknu.«

Terezija je prinesla lep kos belega kruha,
krajce in nekaj belic. Urša je vse zložila v ko-
šaro. Nato se je poslovila.

Med dnevom se ni zgodilo nič posebnega.
Sosedje se niso videli in tako ni moglo priti
do takega prerekanja.

Proti večeru se je Ksaver vrnil iz mesta.
Bil je slabo razpoložen, zaradi tega se je
kmalu vlegel spat. Terezija mu je kaj kmalu
sledila...

Okrog enajstih ponoči se je zaslislal žven-
ket stekla. V sobo sta priletela skozi okno
dva kamna.

»Kaj je to?« je zaklical Ksaver, ki ga je
žvenket zbudil iz spanja.

»Kaj je?« je odvrnila žena. »Pojdi ven,
morda boš videl Lenčko ali njenega brata?
To je maščevanje za kuro.«

Ksaver je skočil iz postelje. Hitro je natak-
nil hlače in odhitel ven. Pregledal je vse ko-
tičke, a nikogar ni našel. A komaj se je vrnil
v hišo, se je iz soda, ki je ležal na skednju,
skobacala človeška postava. Previdno je po-
gledala okrog sebe, nato pa ob ograji od-
drobila na cesto. Bila je — zavistna Urša.

Kolmanko ni mogel zaspati. Premetaval se
je v postelji in snoval maščevalne naklape.
Žena ga je pa podpihovala. Sklenila sta, da
bosta ob dani priliki sosedu vrnila milo za
drago.

Med dnevom sta zakonca temnih obrazov
hodila okrog hiše in se jezno ozirala proti so-
sedovim. Leganovi so mislili, da je to zaradi
kure in si niso delali prevelikih skrbi...

(Konec sledi)

PRVA VOŽNJA Z AVTOM

Pred vožnjo:

Hčerka, ki je v mestu postala milostljiva, je
staršem pisala:

»Dragi mi! Sporočam vam, da se bom jutri
prvič peljala s svojim avtom. Okrog poldne se
bom peljala mimo vas in bom hupala. Prosim,
poglejte skozi okno!«

Vožnja:

SMEJTE SE!

Previdnost

Mati (Peterčku, ki si umiva noge): »Peter-
ček, kaj vendar delaš? Saj imaš nogavice na
nogah!«

Peterček: »Mama, ko je pa voda tako mrzla!«

Napačno razumel

Mati: »Sinoči sta bili v omari dve jabolki.
Kako to, da je danes samo eno?«

Mihec: »Veš, mama, sinoči je bilo temno, pa
nisem obeh videl...«

Dve uri

Popotnik je izstopil na majhni železniški po-
staji. Tam je zagledal dve uri, toda vsaka je ka-
zala drugače. Presenečen se je obrnil k načelni-
ku postaje: »Zakaj pa imate tu dve uri, ki ka-
žeta vsaka drugače?«

Ta se je odrezal: »Zakaj pa naj bi imeli tu dve
uri, če bi obe kazali enako!«

Kajenje je krivo...

Zdravnik (po natančni preiskavi): »Od kdaj pa
čutite bolečine?«

Bolnik: »Teden dni bo že, gospod doktor.«

Zdravnik: »Ljubi človek, tri rebra imate zlom-
ljena! Zakaj pa niste prej prišli k meni?«

Bolnik: »Vidite, gospod doktor — če doma re-
čem, da me kaj boli, mi žena takoj reče: Pepe,
kajenja se boš moral odvaditi...«

Nedeljski lovec

Žena nedeljskega lovca pregleduje račune.

»Koliko zajcev si ustrelil preteklo nedeljo, dra-
gi možek?«

»Štiri.«

»In ta nesramni trgovec z divjačino nam jih
je zaračunal pet!«

IGRAJTE SE!

Igralci sedijo okrog mize in se držijo za roke.
Na mizi je kosmič prediva ali vate. Na dano zna-
menje začnejo vsi pihati v predivo (vato) in se
trudijo, da jo odpihnejo na katerega tovariša.
Tisti, na katerem vata obleži, mora plačati do-
ločeno kazni.

UGANITE!

Katere sveče gorijo daljše, voščene ali lojene?
(Oboje gorijo krajše)

Kateri ptič je najbolj podoben vrabcu?

(Vrabcu)

Kdo zna govoriti vse jezike?

(Odvaj)

KAŠNO STAROST DOČAKAJO?

Hrošč: 6 tednov

Kobilica: 1 leto

POIŠČITE!

Kje je sprehajalec, ki je pozabil dežnik?

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Preklici, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20 cm² 1 din, do velikosti 50 cm² 2 din 250. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Ofer se sprejme, dve delovni moči. Hrastje 64, Limbuš. 735

Hlapca za vsa dela sprejme župnišče Sv. Marjeta ob Pesnici. 716

Pomočnik in vajenec se sprejmeta v mehanično delavnico Jernej Žimič, Sv. Anton v Slovenskih goricah. 718

Sprejem hlapca od 16 let naprej za vsa kmečka dela. Slaček Ivan, Hrenca, Sv. Peter pri Mariboru. 719

Iščem pridno deklo na letno službo. Podlipnik, Tezno-Maribor, Ptujška cesta 97. 720

Hlapec na majhno posestvo za 150 din se sprejme takoj. Caf, Pobrežje-Maribor, Ob Dravi 1. 721

Sodarskega vajenca sprejme takoj Josip Ramšak, sodar, Maribor, Meljska 10. 722

Mlajšega fanta in dekleta z dežele sprejme za vrtna dela vrtnarija »Brandhof«, p. Studenci pri Mariboru. 725

Otra sprejme »Šichof«, Rošpoh pri Mariboru. 726

Pekovski vajenec iz dobre družine se sprejme takoj. Ponudbe na upravo pod »Vajenec 727«.

POSESTVA:

Kupim majhno posestvo v bližini Sv. Lenarta v Slov. goricah. Naslov v upravi. 731

Družinsko hišo, dve sobi, kuhinja, klet, dva svinjska hleva, vrt in sadovnjak, prodam. Vičava 13, Ptuj. 733

Majhno posestvo, 4 johe in pol, gozd, travnik, njive, vinograd, seveda tudi poslopje, prodam Mihael Vrečko v Trobnem dolu 38, št. Rupert, št. Jurij ob juž. žel. 715

Stanovanjska hiša z delavnicami v sredini mesta Maribora se takoj ugodno prodaja. Vse nadaljnje informacije pri g. Jože Drevenšek, Maribor-Krčevina, Praprotnikova ulica 10. 704

RAZNO:

Šivalni stroj za krojača, malo rabljen, 1800 din, za šiviljo 1600 din prodaja Ussar, Maribor, Trubarjeva 9. 728

Kobilica na prodaj. Vprašati: gostilna Arnuš, Sv. Lenart, Slovenske gorice. 729

Prodaja se več polovnjakov jabolčnice po 2 din. Vpraša se pri Vojsk Francu, Mestni vrh 11, Ptuj. 730

Doberman, čiste pasme, poldrugo leto star, se poceni prodaja. Župnišče Sv. Marjeta ob Pesnici. 717

Koleselj, eno-, ev. dvovprežni, dobro ohranjen, na peresih, z dvema sedežema, uporaben tudi za lov, mesarja ali peka, se zelo poceni prodaja. Vaupotič Jakob, Ormož-Hardek. 737

Kmetje! Nudi se vam velika priložnost za nabavo novih kosov vseh velikosti in tipov po ugodni ceni pri tržnici Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Kočelja ulica 14 in podružnica vogal Ptujške in Tržaške ceste. Pohitite, sedaj je še čas! 697

Podpisani naznanjam, da imam v svoji trgovini rezan les, cement, apno, trboveljski premog po dnevni ceni na prodaj. Se priporoča Miha Brenčič, trgovec, Ptuj, Ormoška cesta 3. 647

Nogavice (lastni izdelki, znižane cene), pletenine, perilo, kombineže, volna, rute, odeje, koče, platno, obleke itd. Trgovina »Mara«, Oset, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 636

MOSTIN za napravljane izvrstne domače pijače. Steklenica 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 525

Cepljene trte, korenjake, ameriške ključke in sadno drevje razpošilja v prvovrstni kvaliteti drevosnica Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. 218

Za Binkošti

Peko

Cepljene trte, obvarovane od črvov (ogrcov), lepo razvite in dobro ukoreninjene nudi, dokler traja zaloga, I. trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. Cenik zastoj! 114

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

VSAKOVRSNO ZLATO IN SREBRO plačuje najdražje draguljar Ackerman K. nasl., Ptuj, Krekova. 706

Še dovolj blaga

po jako nizkih cenah dobite pri TRPINU, MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 15. 724

HRANILNE KNJIZICE, 3% OBVEZNICE in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD MARIBOR, Aleksandrova cesta 40.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike so lepe fiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Fiskarna sv. Cile

v Mariboru, Koroška c. 5

MOSTIN

Moštna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete, 15 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjeveca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštino 26 din.

Drogerija KANC,

Maribor, Slovenska ulica Zaloga v Celju: Trg. Loibner, Kralja Petra cesta 17 Zaloga v Ptuj: Drog. Skočir, Slovenski trg 11

HALO!

Velika odprodaja manufakturnega blaga zaradi nemogoče dobave blaga v čisti volni!
Prodajamo 20—30% ceneje od znano nizke
752 in stare cene. Zato pohitite vsi v **ČEŠKI MAGAZIN**
Ne zamudite prilike, dokler še traja zaloga! **MARIBOR**
(Pri glavni policiji)

HALO!

Ljudska posojilnica v Celju

zadruga z neomejenim jamstvom

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4⁰%, na trimesečno odpoved pa po 5%.

Vse vloge izplačuje točno po dogovoru

KLOBUKE Krapinske toplice

moške po din 42.—, 52.—, 72.—
otroške po din 30.—, 34.—, 42.—

O BLE KE

PERILO, ČEVLJE, NOGAVICE
itd. kupite najugodnejše pri 422

JAKOB LAH

MARIBOR — GLAVNI TRG 2

zdravijo s sigurnim uspehom reumo, giht, išias, ženske bolezni itd. Odprto od sredine aprila do sredine oktobra. Za čas pred- in posezone znatni popusti. Nizke cene in pautalne kure. Žel. postaja Zabok-Krap. Toplice, odtod zveza z avtobusom. Pojasnila in prospekti na zahtevo potom uprave kopališča in pri vseh potniških uradih. 585

Albumi, spominske knjige

v veliki izbiri in po ugodnih cenah
v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Vi potrebujete

preden pa kupite, si oglejte veliko izbiro **OBLEK, KLOBUKOV, PERILA, NOGAVIC, PLAŠČEV** itd. v novi modni trgovini

„LAMA“

Maribor, Jurčičeva 4

Prost ogled!

423

VSAK PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR ZAVARUJE

SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice. GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

 KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
Gosposka ulica 23 **v Mariboru** **Ulica 10. oktobra**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

 Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.—.